

2014-05-12

Tid 2014-05-22, kl 17:30

Plats Hallunda Folkets hus, Bragesalen

Ärenden

Justering

094 Svar på interpellation - Angående Sverigefinska skolan (FP)

095 Antagande av ny översiktsplan

096 Ägardirektiv - Botkyrka Stadsnät AB

097 Kulturmiljöprogram

098 Revidering av demokratistrategin

099 Svar på motion - Fler enheter med specialpedagogisk verksamhet (M)

100 Svar på motion - Lärarförsörjning (FP)

101 Svar på motion - Inför pedagogiskt pris i Botkyrka (FP)

102 Svar på motion - Högskoleprovet (M)

103 Svar på motion - Daglig fysisk aktivitet i skolan ger bättre skolresultat (M)

- 104 Svar på motion - Angående kommunpolicy vid förändringar i kommunal service (SD)
- 105 Svar på motion - Anslagstavlor - en demokratisk rättighet (V)
- 106 Svar på motion - Vilken är den totala kostnaden för den s.k. upplevelseindustrin i Botkyrka (M)
- 107 Svar på medborgarförslag - Höj habbersättningen inom daglig verksamhet
- 108 Anmälningsärenden
- 109 Valärenden
- 110 Nya medborgarförslag

Kommunfullmäktiges sammanträde sänds på webben via www.botkyrka.se.

Välkommen!

Birgitta Mörk
Kommunfullmäktiges ordförande

Håkan Hultgren
Sekreterare
08-53061384

INTERPELLATION
2014-04-03

Interpellation till utbildningsnämndens ordförande angående Sverigefinska skolan

Finska är ett minoritetsspråk i Sverige och Botkyrka kommun är en del av det finska förvaltningsområdet. Trots detta så gör kommunen det gång på gång svårt för Sverigefinskaskolan i Botkyrka fast det står på kommunens hemsida på finska att skolan får stöd av kommunen.

Elever med annat modersmål än svenska får modersmålsstöd och kommunen betalar för det för varje elev. I Sverigefinskaskolan får de inte det stödet, med pengar från kommunen för att man säger att modersmålet inte är frivilligt i Sverigefinskaskolan. Man tänker inte på att flera elever har svenska som sitt starkaste språk i denna skola.

Dessutom är förskolan speciellt nämnd att stödjas i lagen. Men Botkyrka kommun ger inga minoritetspengar till förskolan i Sverigefinskaskolan, som är avsatta för den finska minoriteten i kommunen och kommer från staten. Enligt kommunens beslut kan Sverigefinska skolan inte söka medel då:

- 1 Skolan är en friskola
2. Undervisningen sker på två språk finska och svenska.

Det handlar ju inte ens om kommunens egna medel! Det är Länsstyrelsen i Stockholm som fördelar statsbidrag till kommuner och summan är räknat för varje Sverigefinne individuellt i kommunen. För Botkyrkas del är det i år 1 325 000 Länsstyrelsen ska också följa upp att minoritetspolitiken genomförs.

Med hänvisning till det ovanstående vill jag ställa följande fråga till utbildningsnämndens ordförande:

1. Hur ser du på kommunens stöd till Sverigefinskaskolan i Botkyrka?

Lars Johansson (FP)

§ 119**Antagande av ny översiktsplan (KS/2014:279)****Beslut**

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige:

Kommunfullmäktige antar förslag till ny översiktsplan.

Kommunfullmäktige ger samhällsbyggnadsnämnden i uppdrag att ta fram ytterligare riktlinjer för Grödingebygden för att säkra att översiktsplanens intentioner kan följas.

Kommunfullmäktige ger samhällsbyggnadsnämnden i uppdrag att ta fram en kollektivtrafikpolicy för Botkyrka kommun.

Kommunfullmäktige ger samhällsbyggnadsnämnden i uppdrag att vidta åtgärder för att ändra primärled för farligt gods – från nuvarande Dalvägen/Hågelbyleden till Södertäljevägen västerut från Vårsta.

Sammanfattning

Alla kommuner ska enligt plan- och bygglagen ha en aktuell översiktsplan. Kommunstyrelsen tog 2009 beslut om inriktningen för Botkyrkas nya översiktsplan. Därefter har en omfattande arbetsprocess skett och dialog har förts med medborgare och andra berörda i tre omgångar.

Botkyrkas översiktsplan visar hur kommunen långsiktigt vill utveckla marken och vattnet i kommunen. Planen ger vägledning för beslut om hur mark- och vattenområden ska användas och hur den byggda miljön ska användas, utvecklas och bevaras. Förslaget till ny översiktsplan har målbilden år 2040. Översiktsplanen skapar möjlighet för 20 000 bostäder och 15 000 arbetstillfällena och detta ska uppnås genom fem planeringsstrategier. Planeringsstrategierna är: Leva klimatsmart, Plats att växa, Hemma i storstaden, Nära till storstadsnatur och Utrymme för kreativitet.

2014-05-05

Dnr KS/2014:279

Utställning av översiktsplanen pågick under perioden 10 januari - 10 mars 2014. 19 yttranden inkom. Kommunen måste göra en särskild redovisning av Länsstyrelsens synpunkter. Länsstyrelsen har kvar fyra kategorier av synpunkter på kommunens förslag efter de förändringar kommunen gjorde efter samrådet. Synpunkterna gäller:

1. Fittja värmeverk
2. Avstegsfall från trafikbuller
3. Bebyggelse på landsbygden
4. Miljö- och riskfrågor, hälsa och säkerhet kopplat till bebyggelse, planprocessen samt vissa förändringar i markanvändningen.

Tre av dessa anser vi att det slutliga förslaget på översiktsplan tillgodoser. För Fittja värmeverk har kommunen en delvis avvikande uppfattning. Länsstyrelsen ser värmeverket som en viktig del av den regionala fjärrvärmeförsörjningen. Kommunens inriktning i gällande översiktsplan, liksom i förslag till ny översiktsplan, är att området på lång sikt kan utvecklas med bostäder och verksamheter. På kortare sikt kommer vi studera förutsättningarna att kombinera fjärrvärmeproduktion med bostadsbyggande på det sätt som Länsstyrelsen anger.

Den sammantagna slutsatsen av utställningen är att kommunens principiella inriktning i översiktsplanen är fortsatt relevant. Inga principiella ställningstaganden har ändrats till det som nu är ett förslag på antagandehandling. De revideringar som har skett i översiktsplanen är främst förtydliganden, layout och språk. De allra sista korrekturändringarna av översiktsplanen sker efter kommunfullmäktige (avser layout- och språk, uppdatering av index, infogande av förord samt justerat protokollsutdrag från kommunfullmäktige). Ändringar i sak har heller inte gjorts i den miljökonsekvensbeskrivning som är en del av översiktsplanen.

Klimat- och planeringsberedningen har behandlat ärendet 2014-04-16 § 18.

Kommunledningsförvaltningen redogör för ärendet i en tjänsteskrivelse 2014-04-17.

Yrkanden

Gabriel Melki (S), Stefan dayne (KD) och Anders Thorén (TUP) yrkar bifall till ordförandeförslaget.

Särskilda yttranden

Jimmy Baker (M) lämnar ett särskilt yttrande, [bilaga](#).

2014-05-05

Dnr KS/2014:279

Lars Johansson (FP) lämnar ett särskilt yttrande, bilaga.

Expedieras till:

- Kommunfullmäktige

Yrkande översiktplanen Botkyrka

En ny översiktsplans skall antas i fullmäktige. Vi anser att det mesta i översiktsplanen är bra men vill komma med ett motiverat ändringsyrkande yrkande i den del av planen som berör utbyggnadstakten av bostäder.

Vi har tidigare sagt att vi vill ha en lägre utbyggnadstakt av bostäder i Botkyrka än den som godtagits av övriga fullmäktige. Enligt den föreslagna översiktsplanen skall byggnadstakten ligga på 650 nya bostäder per år, innebärande 20 000 nya bostäder på 30 år. Vi anser att Botkyrkas unika karaktär, naturområden på sikt hotas av denna byggnadstakt. Livskvaliteten riskerar också att försämrans för nuvarande invånare då trängseln ökas. Dessutom kommer varken kollektivtrafik, vägtrafik eller parkeringsplatser räcka till i framtiden. Infrastrukturen och kommunikationerna ligger redan i dag på gränsen till maximal kapacitet. Vi noterar också att flera kommuner i norra delen av länet tagit sig friheten att lägga sig på en ännu lägre nivå än vad vi i SD landat på.

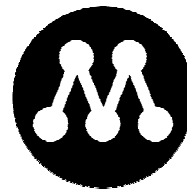
Vi förordar därför hälften av den utbyggnadstakt som föreslagits i översiktsplanen, alltså ungefär 300 nya bostäder per år (10 000 nya bostäder på 30 år) och yrkar därför:

att

Botkyrka planerar för en lägre utbyggnadstakt av bostäder. Utbyggnadstakten bör ligga mellan 300 – 350 nya bostäder per år, innebärande ungefär 10 000 bostäder på 30 år.

..... Robert Stenkvist SD

..... Östen Granberg SD

SÄRSKILT YTTRANDE

Kommunstyrelsen

2014-05-05

Ärende 119 Antagande av ny översiktsplan (KS/2014:279)

Vi står bakom helheten i förslaget till ny översiktsplan. Vidare vill vi påpeka att översiktsplanen till stora delar är riktigt bra.

Vi väljer därför att fokusera kring de delar där vi vill skulle vilja betona i en ny översiktsplan.

Vi skulle vilja se ett ännu större fokus på följande punkter:

Gestaltningsfrågorna skulle kunna beredas ett ännu större utrymme. Det skrivs mycket om "hemkänsla" och "trivsel" men konkret finns inte mycket att ta på. Gestaltningsfrågorna är viktiga faktorer i att påverka hur såväl våra egna som andra kommuners invånare upplever Botkyrka.

I det ovanstående ligger även trygghetsfaktorn, vi Moderater har i åratal tagit höjd för ökade driftmedel för att hålla kommunen trygg och snygg. Vi är även mer öppna för att ge viktiga arbetserfarenheter för Botkyrkabor genom att exempelvis röja sly, städa bort skräp, fixa och laga. Vi skulle gärna se att ÖP:n förädlades med resonemang kring hur även detta är en betydelsefull faktor i att få Botkyrkaborna att trivas, känna sig trygga och tala väl om kommunen.

Vi vill se ett utökat resonemang kring idrottens fortsatta roll i morgondagens Botkyrka. Moderaterna har tidigare lyft vikten av att planera och arbeta för en större plats för idrotten, med t.ex. en multiarena som centralpunkt på ett sådant område.

Landsbyggen ska leva är en sliten paroll, som vi skulle vilja nyansera ett steg längre än den försiktiga hållning som ÖP:n ger uttryck för. Vill man ha en levande landsbygd så måste man också möjliggöra för mer exploatering i Grödinge genom t.ex. att låta markägare få stycka av sina tomter för villabebyggelse. Vi kan inte enbart se till Vårsta C och därutöver nöja oss med "pröva från fall till fall". Grödinge skulle må bra av fler invånare, det skulle också innebära att tillgången och kvaliteten i samhällsservicen säkras inte bara för de nya invånarna utan även för de som redan bor i kommundelen. I Vårsta finns det plats för flerfamiljshuskvarter centrumnära och villa/radhusbebyggelse kring Malmsjön. Vid ex. Kagghamra, Sibble och Eldtomta så skulle vi gärna se en något högre exploateringstakt än vad ÖP:n ger uttryck för.

100 villatomter i Norra Botkyrka är en alldeles för låg ambitionsnivå. Är det i någon del av kommunen det behövs fler villor så är det just här. Vi vill fortfarande att förvaltningen återkommer med hur vi ska kunna åstadkomma betydligt fler än så.

Vi vill, med bibehållen respekt för eventuella översvänningsrisker, öppna upp för betydligt fler sjönära exploateringar än vad ÖP:n så här initialt ger för handen. Botkyrka behöver fler

bostäder i lägen som lockar till sig nya kommuninvånare med hög skattekraft. Genom att möjliggöra för bostäder med sjöutsikt och med hög standard, så kan vi lyckas med detta. Kommunen har många kilometer sjönära exploateringszoner och betydligt fler av dessa skulle behöva tas i anspråk de kommande åren.

Vi skulle vilja se att skrivningarna i ÖP:n blir ännu mer offensiva kring möjligheterna att få till många fler arbetsplatser längs med E4:an. Med en målmedveten strategi, där vi proaktivt planerar för och erbjuder möjligheter i "A-lägen", så tror vi att vi kan få hit flera olika typer av företag. Vi vill locka fler företag som har många arbetsplatser och som kan bidra till att få in fler Botkyrkabor i stadigvarande arbete på hemmaplan.

På en mer övergripande nivå vill vi, på lång sikt, planera för att bygga samman exempelvis Hamringe med Alby och Tumba med Tullinge. Vi ser framför oss en mer integrerad, sammanhållen stadsbildning som, med varierande exploateringsgrad och olika upplåtelseformer, går från Hallunda C i norr till Vårsta i sydväst och Riksten i sydost.

Vi står bakom ambitionerna att skapa förutsättningarna för att det ska finnas 20 000 fler bostäder i Botkyrka inom trettio år. Vi behöver ta till vara på kommunens allt mer attraktiva läge i en storstadsregion som fortsatt väntas expandera.

Vi tror att Botkyrkas framtid är ljus och majoriteten av den föreliggande ÖP:n är en viktig del för att åstadkomma detta.

Jimmy Baker

Yngve RK Jönsson

Stina Lundgren

SÄRSKILT YTTRANDE

Antagande av översiktsplan

Folkpartiet delar i stora delar de målsättningar som kommer till uttryck i den nya översiktsplanen. Vi vill dock peka på några punkter där vi har en delvis avvikande uppfattning.

Det påpekas vikten av att bygga energieffektiva hus. – Vilket vi helt håller med om. – Men detta mål uppfylls alla redan idag genom energikrav i Boverkets Byggregler. Därmed behövs det inte några extra regler från kommunens sida. Dessa är dessutom ofta bara önskemål som i praktiken inte ger den låga energianvändning som man har tänkt sig. Däremot blir det dyrare och det tar längre tid tills allt är färdigt. I förlängningen kan det innebära att färre bostäder byggs.

Målsättningen att koncentrera ny bebyggelse till knutpunkter för kollektivtrafiken är lätt att sympatisera med. Men den idag tillgängliga bebyggbara mark är till stora delar upptagen med infartsparkeringsplatser. Här har vi en svårlöslig intressekonflikt som måste behandlas seriöst. Vill man verkligen ha en ökning av kollektivtrafikresenärer så måste man även tillgodose att tillräckligt många infartsparkeringsplatser finns. Att bara hänvisa att fler borde cykla löser inte detta problem, framförallt inte vid dåligt väder och under vintern.

Det förespås här att trafiken på Huddingevägen genom centrala Tullinge kommer att minska kraftigt – när väl Förbifart Tullinge har byggts. – Detta är felaktigt om man kan lita på tidigare prognoser som har utarbetats i kommunen. Enligt dessa skulle, även med Förbifarten, trafikflödet på Huddingevägen genom Tullinge vara minst lika stort som i dag. Att i detta ljus planera att ge Huddingevägen ”... en karaktär av stadsgata ...” är svårbegriplig.

Motiverat yttrande översiktsplanen Botkyrka

Vi avstyrker ett nytt bostadsområde mellan Storvreten och Tumba, såsom det beskrivs i förslag till översiktsplan. Detta är ett direkt olämpligt område att bygga nya bostäder på, både av topografiska skäl och andra skäl.

Vi vill att kommunen inrättar ett nytt naturreservat med lämpliga gränser mellan Storvreten, Lida och Tullinge. Det är ett område som mycket frekvent används som rekreatjonsområde, och bör därför skyddas inför framtiden. Här ser vi också möjligheter att införskaffa mark från Laval och i anslutning till de nybyggda villorna i östra Storvreten bygga ett trevligt radhusområde eller liknande. Självklart skall denna bebyggelse i så fall ligga utanför reservatet.

Vi anser att nybyggnationen kring Hallunda gård skall ske med försiktighet. Förslagsställare har yrkat på att enbart hälften av det planerade området kring Hallunda gård bör bebyggas med låghus. Det är ett förslag vi sympatiserar med.

Vi ansluter oss till Folkpartiets motiverade yttrande i den del som gäller energihus. Vi anser också att Boverkets redan höga energikrav på nybyggda hus är fullt tillräckliga och att gå över dessa krav medför onödig fördyring av byggandet. De stora energibesparingarna kan man i dag göra på transporter och genom att införa energisnålare teknik, vilket vi förordar. Ett för kommunen aktuellt exempel vore att i gatubelysningen gå över till led-lampor.

..... Robert Stenkvist SD

..... Östen Granberg SD

BOTKYRKAPARTIET

**Särskilt yttrande
2014-05-22**

§ 119

Antagande av ny översiktplan (KS/2014:279)

Vi i Botkyrkpartiet bifaller kommunstyrelsens förslag till antagande av ny översiktplan samt till de tre att-satserna som föreslagits.

I de 5 planeringsstrategierna som tas upp är det synnerligen viktigt att inför de framtida arbetena med detaljplanerna att just dessa strategier blir grunden för kommunens utveckling. Det gäller allt från såväl klimatsmarta alternativ som nybyggnation i bebyggda områden till närhet till natur och skydd av ett artrikt ekosystem etc.

Vi har tidigare framfört att kommunen måste satsa på ny bebyggelse inom redan befintliga och bebyggda områden för att inte behöva ta mer mark i anspråk för att istället kunna utnyttja exempelvis kollektivtrafiken på annat sätt och skapa förutsättning för bättre förbindelser inom kommunen.

När det gäller energiförsörjningen måste denna utvecklas och tillgodoses framför allt genom solenergi, något som vi framfört tidigare, en energi som förmodligen kommer snabbare än vad man hittills trott.

Med en miljöpolitik som kan leda till begränsningar av en utbyggnad i kommunen skapas det en hållbar utveckling, som vi i BP har talat varmt för under en följd av år, och inom den nya översiktplanen finns sådana förutsättningar, vilket måste ses som synnerligen positivt.

Ulla-B. Ludvigsson

Lena Karlsson

Nils Junker

Sandra Foltas

§ 18

Ny översiktsplan - antagandehandling (KS/2014:279)

Klimat- och planeringsberedningens förslag till kommunstyrelsen

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige:

Kommunfullmäktige antar förslag till ny översiktsplan.

Kommunfullmäktige ger samhällsbyggnadsnämnden i uppdrag att ta fram ytterligare riktlinjer för grödingebygden för att säkra att översiktsplanens intentioner kan följas.

Kommunfullmäktige ger samhällsbyggnadsnämnden i uppdrag att ta fram en kollektivtrafikpolicy för Botkyrka kommun.

Kommunfullmäktige ger samhällsbyggnadsnämnden i uppdrag att vidta åtgärder för att ändra del av primärled för farligt gods – fortsättning av primärled utmed väg 225 väster om Vårsta istället för nuvarande Dalvägen/Hågelbyleden.

Sammanfattning

Alla kommuner ska enligt plan- och bygglagen ha en aktuell översiktsplan. Kommunstyrelsen tog 2009 beslut om inriktningen för Botkyrkas nya översiktsplan. Därefter har en omfattande arbetsprocess skett och dialog har förts med medborgare och andra berörda i tre omgångar.

Botkyrkas översiktsplan visar hur kommunen långsiktigt vill utveckla marken och vattnet i kommunen. Planen ger vägledning för beslut om hur mark- och vattenområden ska användas och hur den byggda miljön ska användas, utvecklas och bevaras. Förslaget till ny översiktsplan har målbilden år 2040. Översiktsplanen skapar möjlighet för 20 000 bostäder och 15 000 arbetstillfällen och detta ska uppnås genom fem planeringsstrategier. Planeringsstra-

2014-04-16

Dnr KS/2014:279

tegierna är: Leva klimatsmart, Plats att växa, Hemma i storstaden, Nära till storstadsnatur och Utrymme för kreativitet.

Utställning av översiktsplan pågick under perioden 10 januari - 10 mars 2014. 19 yttranden inkom. Kommunen måste göra en särskild redovisning av Länsstyrelsens synpunkter. Länsstyrelsen har kvar fyra kategorier av synpunkter på kommunens förslag efter de förändringar kommunen gjorde efter samrådet. Synpunkterna gäller:

1. Fittja värmeverk
2. Avstegsfall från trafikbuller
3. Bebyggelse på landsbygden
4. Miljö- och riskfrågor, hälsa och säkerhet kopplat till bebyggelse, planprocessen samt vissa förändringar i markanvändningen.

Tre av dessa anser vi att detta nya förslag på översiktsplan tillgodoser. Det är avseende Fittja värmeverk som kommunen har en delvis avvikande uppfattning. Länsstyrelsen ser värmeverket som en viktig del av den regionala fjärrvärmeförsörjningen. Kommunens inriktning i gällande översiktsplan, liksom i förslag till ny översiktsplan, är att området på lång sikt kan utvecklas med bostäder och verksamheter. På kortare sikt kommer vi studera förutsättningarna att kombinera fjärrvärmeproduktion med bostadsbyggande på det sätt som Länsstyrelsen anger.

Den sammantagna slutsatsen av utställningen är att kommunens principiella inriktning i översiktsplanen är fortsatt relevant. Inga principiella ställningstaganden har ändrats till det som nu är ett förslag på antagandehandling. De revideringar som har skett i översiktsplanen är främst förtydliganden, layout och språk. Den allra sista korrekturen av översiktsplanen sker efter kommunfullmäktige (avser layout- och språk, uppdatering av index, infogande av förord samt justerat protokollsutdrag från kommunfullmäktige). Ändringar i sak har heller inte gjorts i den miljökonsekvensbeskrivning som är en del av översiktsplanen.

2014-04-17

Dnr KS/2014:279

Referens
Heidi Pintamo

Mottagare
Kommunstyrelsen

Ny översiktsplan - Antagandehandling

(Se även 2013:701, 2013:96, 2012:357, 2008:210)

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige:

Kommunfullmäktige antar förslag till ny översiktsplan.

Kommunfullmäktige ger samhällsbyggnadsnämnden i uppdrag att ta fram ytterligare riktlinjer för Grödingebygden för att säkra att översiktsplanens intentioner kan följas.

Kommunfullmäktige ger samhällsbyggnadsnämnden i uppdrag att ta fram en kollektivtrafikpolicy för Botkyrka kommun.

Kommunfullmäktige ger samhällsbyggnadsnämnden i uppdrag att vidta åtgärder för att ändra primärled för farligt gods – från nuvarande Dalvägen/Hågelbyleden till Södertäljevägen västerut från Vårsta.

Sammanfattning

Alla kommuner ska enligt plan- och bygglagen ha en aktuell översiktsplan. Kommunstyrelsen tog 2009 beslut om inriktningen för Botkyrkas nya översiktsplan. Därefter har en omfattande arbetsprocess skett och dialog har förts med medborgare och andra berörda i tre omgångar.

Botkyrkas översiktsplan visar hur kommunen långsiktigt vill utveckla marken och vattnet i kommunen. Planen ger vägledning för beslut om hur mark- och vattenområden ska användas och hur den byggda miljön ska användas, utvecklas och bevaras. Förslaget till ny översiktsplan har målbilden år 2040. Översiktsplanen skapar möjlighet för 20 000 bostäder och 15 000 arbetstillfällen och detta ska uppnås genom fem planeringsstrategier. Planeringsstrategierna är: Leva klimatsmart, Plats att växa, Hemma i storstaden, Nära till storstadsnatur och Utrymme för kreativitet.

2014-04-17

Dnr KS/2014:279

Utställning av översiktsplanen pågick under perioden 10 januari - 10 mars 2014. 19 yttranden inkom. Kommunen måste göra en särskild redovisning av Länsstyrelsens synpunkter. Länsstyrelsen har kvar fyra kategorier av synpunkter på kommunens förslag efter de förändringar kommunen gjorde efter samrådet. Synpunkterna gäller:

1. Fittja värmeverk
2. Avstegsfall från trafikbuller
3. Bebyggelse på landsbygden
4. Miljö- och riskfrågor, hälsa och säkerhet kopplat till bebyggelse, planprocessen samt vissa förändringar i markanvändningen.

Tre av dessa anser vi att det slutliga förslaget på översiktsplan tillgodoser. För Fittja värmeverk har kommunen en delvis avvikande uppfattning. Länsstyrelsen ser värmeverket som en viktig del av den regionala fjärrvärmeförsörjningen. Kommunens inriktning i gällande översiktsplan, liksom i förslag till ny översiktsplan, är att området på lång sikt kan utvecklas med bostäder och verksamheter. På kortare sikt kommer vi studera förutsättningarna att kombinera fjärrvärmeproduktion med bostadsbyggande på det sätt som Länsstyrelsen anger.

Den sammantagna slutsatsen av utställningen är att kommunens principiella inriktning i översiktsplanen är fortsatt relevant. Inga principiella ställningstaganden har ändrats till det som nu är ett förslag på antagandehandling. De revideringar som har skett i översiktsplanen är främst förtydliganden, layout och språk. De allra sista korrekturändringarna av översiktsplanen sker efter kommunfullmäktige (avser layout- och språk, uppdatering av index, infogande av förord samt justerat protokollsutdrag från kommunfullmäktige). Ändringar i sak har heller inte gjorts i den miljökonsekvensbeskrivning som är en del av översiktsplanen.

Bakgrund

Vad är en översiktplan?

Alla kommuner ska enligt plan- och bygglagen ha en aktuell översiktsplan. Den ska visa hur kommunen vill använda marken och vattnet i kommunen samt hur och var kommunen vill använda, utveckla och bevara den byggda miljön. Översiktsplanen ska också visa på vilket sätt kommunen tar hänsyn till statens angelägenheter inom kommunen, så kallade riksintressen. Översiktsplanen ger riktlinjer för efterföljande planering. Botkyrkas gällande översiktsplan är från 2002, den aktualitetsförklarades 2006.

2014-04-17

Dnr KS/2014:279

Arbetet med översiktsplanen

Kommunstyrelsen tog 2009 beslut om inriktningen för Botkyrkas nya översiktsplan. I samband med inriktningsbeslutet lämnade kommunstyrelsen också tre följduppdrag – (1) en klimat- och sårbarhetsutredning, (2) en kartläggning av lämpliga platser för förnyelsebar energiproduktion samt (3) en bred demokratisk process. Klimat- och sårbarhetsutredningen och kartläggningen av förnyelsebar energiproduktion är genomförda och utgör viktiga underlag till översiktsplanen.

Med anledningen av kommunstyrelsens tredje följduppdrag om bred demokratisk process, genomfördes 2011 en ambitiös medborgardialog – Samtal om framtiden. Fler än 350 Botkyrkabor satt ned, ritade på kartor och diskuterade framtidsfrågor. Samtalen var lärorika och gav ett väldigt rikt underlagsmaterial. Samtal om Framtiden återrapporterades till kommunstyrelsen i mars 2012. Foton och citat från dialogen finns med i utställningsförslaget.

Samrådet resulterade i förtydliganden

Under 2013 har översiktsplanen varit på samråd från mars till och med sista juni. 90 samrådyttranden mottogs. 37 av dessa kom från privatpersoner och/eller var anteckningar från dialogforum. Yttrandena har sammanställts och besvarats i en separat samrådsredogörelse. Samrådsredogörelsen ingick som underlag i översiktsplaneärendet till kommunstyrelsen 17 december 2013 (den hittas på www.botkyrka.se/oversiktsplan). Den sammantagna slutsatsen av samrådet är att kommunens principiella vilja i översiktsplanen är relevant. Revideringar har ändå skett i översiktsplanen utifrån inkomna yttranden, främst för att göra översiktsplanen ännu tydligare i sina budskap.

Utställningen var en sista granskning

Utställning av översiktsplanen pågick under perioden 10 januari - 10 mars 2014. En utställning av en översiktsplan har till främsta syfte att presentera översiktsplanen så att en sista granskning kan ske av den. Framförallt är det Länsstyrelsen som granskar översiktsplanen för att se till att den uppfyller de lagkrav som finns på en översiktplan. 19 yttranden inkom under utställningsperioden, av dessa var 6 från privatpersoner. Yttrandena har sammanställts och besvarats i ett separat utlåtande (se bilaga 2). Den formella utställningen av översiktsplanen var i kommunhuset i Tumba, men planen och tillhörande dokument fanns även tillgängliga i kommunens stadsdelar, på medborgarkontor eller på bibliotek. Översiktsplanen har en egen webbsida där synpunkter också har kunnat lämnas in.

2014-04-17

Dnr KS/2014:279

I den slutliga bearbetningen av översiktsplanen har ledning hämtats från klimat- och planeringsberedningen. Det är en främst en mindre projektgrupp från kommunledningsförvaltningen och samhällsbyggnadsförvaltningen som har arbetat med ombearbetning översiktsplanen.

De allra sista korrekturändringarna av översiktsplanen sker efter kommunfullmäktige (avser layout- och språk, uppdatering av index, infogande av förord samt justerat protokollsutdrag från kommunfullmäktige).

Länsstyrelsens synpunkter

I sitt granskningsyttrande över översiktsplanen hade Länsstyrelsen fyra kategorier av synpunkter. Dessa ska kommunen, enligt plan- och bygglagen, göra en särskild redovisning av. Synpunkterna gäller:

1. Fittja värmeverk
2. Avstegsfall från trafikbuller
3. Bebyggelse på landsbygden
4. Miljö- och riskfrågor, hälsa och säkerhet kopplat till bebyggelse, planprocessen samt vissa förändringar i markanvändningen.

Tre av dessa anser vi att detta nya förslag på översiktsplan tillgodoser. Det är avseende Fittja värmeverk som kommunen har en delvis avvikande uppfattning. Länsstyrelsen ser värmeverket som en viktig del av den regionala fjärrvärmeförsörjningen. På kortare sikt kommer vi studera förutsättningarna att kombinera fjärrvärmeproduktion med bostadsbyggande på det sätt som Länsstyrelsen anger. Kommunens inriktning i gällande översiktsplan, liksom i förslag till ny översiktsplan, är att området på lång sikt kan utvecklas med bostäder och verksamheter. Vi ser att det är bättre förenligt med det vattenskydd som området berörs av. Området ingår också i Havs- och vattenmyndighetens utredning av områden som kan bli klassade som riksintresse för vattenförsörjning.

Länsstyrelsen ansåg att Botkyrka kommun föreslog allt för stora områden för eventuell tillämpning av avstegsfall från trafikbuller i utomhusmiljöer. Nu är översiktsplanen ändrad enligt Länsstyrelsens inriktning, vilket innebär att avstegsfall enbart bör prövas i tät stadsbygd och i kollektivtrafikhöga medeltät stadsbygd. Samtidigt påpekar Länsstyrelsen att det även i andra områden kan finnas omständigheter som i särskilda fall motiverar avsteg från riktvärdena, vilket då får bedömas från fall till fall.

Beträffande bebyggelse på landsbygden påpekar Länsstyrelsen att det är viktigt att begränsa spridd bebyggelse som inte har koppling till landsbyg-

2014-04-17

Dnr KS/2014:279

dens näringar. Kommunens avsikt är att hålla fast vid en begränsad bebyggelseutveckling i Grödinge och att styra den till stråk längs huvudvägar, med förutsättningar för VA-utbyggnad och kollektivtrafik med buss. Formuleringarna i översiktsplanen har förtydligats ytterligare så att avsikterna framgår ännu tydligare. För att säkra att översiktsplanens intentioner kan följas är avsikten att kommunfullmäktige ska ge samhällsbyggnadsnämnden i uppdrag att ta fram ytterligare riktlinjer för Grödingebygden.

Länsstyrelsen påpekade också att lämplighet av all ny bebyggelse måste prövas med hänsyn till miljö- och riskfrågor och att frågor om hälsa och säkerhet behöver tas in tidigt i planprocessen. Länsstyrelsen ville även uppmärksamma kommunen om att åtgärder kring vattenskyddsområdet Pålamalm är en mellankommunal fråga då åtgärder där kan påverka Haninges vattentäkt. Kommunen delar Länsstyrelsens uppfattning att efterföljande detaljplanering ska säkerställa att ny bebyggelse inte blir olämplig och att planeringen ska ta hänsyn till miljö, hälsa, säkerhet och risker. Kommunen är också medveten om att Pålamalm är ett kommungemensamt vattenskyddsområde.

Andra förtydliganden och slutsats efter utställning

I förslag till översiktsplan har kommunen hittills haft ambitionen 20 000 nya bostäder och att skapa möjligheter för fler arbetstillfällen. I förslaget till antagandehandling har nu även en bedömning skett av antalet arbetstillfällen. Inriktningen bör vara 15 000 fler arbetstillfällen med sikte på 2040. Översiktsplanen ger med andra ord plats för 20 000 nya bostäder och 15 000 nya arbetstillfällen.

Den sammantagna slutsatsen av utställningen är att kommunens principiella inriktning i översiktsplanen är fortsatt relevant. Inga principiella ställningstaganden har ändrats till det som nu är ett förslag på antagandehandling. De revideringar som har skett i översiktsplanen är främst förtydliganden, layout och språk.

Översiktsplanen – förslaget i korthet

Förslaget till ny översiktsplan har målbilden år 2040. Översiktsplanen skapar möjlighet för 20 000 bostäder och 15 000 arbetstillfällen. Vi ska bygga bostäderna i redan bebyggda områden, främst i kollektivtrafiknära lägen. Översiktsplanen har fem planeringsstrategier, som kan sammanfattas så här:

2014-04-17

Dnr KS/2014:279

1. Leva klimatsmart

Vi vill göra det lätt att åka med kollektivtrafiken, gå och cykla. Med en mer utbyggd kollektivtrafik vill vi minska klimatpåverkan, trängsel, föroreningar och buller. Det måste gå att leva utan egen bil. Botkyrka ska erbjuda fler storstadsnära upplevelser för upplevelser är klimatsmartare än shopping och konsumtion. Vi vill också skydda jordbruksmarken och möjligheten att hitta rent vatten även i framtiden. De klimatsmarta alternativen bidrar även till en bättre folkhälsa.

2. Plats att växa

Botkyrka ska ge plats för nya invånare utan att vi fortsätter att bygga i natur och på jordbruksmark. Därför vill vi bygga nytt i redan bebyggda områden, nära kollektivtrafiken. Vi vill ge plats för 20 000 nya bostäder och 15 000 nya arbetstillfällen inom de närmaste 30 åren. Bostäderna ska blandas med arbetsplatser, service och affärer. Fler bostäder och verksamheter i stadsdelarna kommer också bidra till ett större utbud av aktiviteter. Även kopplingarna mellan olika stadsdelar ska bli bättre.

3. Hemma i storstaden

Botkyrkaborna ska känna sig hemma i Botkyrka och i storstaden. Därför behövs både bra mötesplatser i Botkyrka och goda förbindelser med övriga Stockholm, framför allt genom en utbyggd kollektivtrafik. Det ska vara lätt att ta sig fram inom Botkyrkas stadsdelar, mellan olika områden i Botkyrka och till viktiga platser i Storstockholm. Goda förbindelser gör det möjligt att söka jobb i ett större område och pendla till jobbet.

Alla stadsdelar behöver ett utbud av service och mötesplatser inom- och utomhus, där man blir sedd och ser andra, där man träffas.

4. Nära till storstadsnatur

Vi vill göra det lättare att komma ut i naturen för att motionera eller för att bara uppleva tystnad, avskildhet och lugn. Det ska finnas parker och gröna promenadstråk i alla stadsdelar och möjlighet att odla nära bostaden. Så långt som möjligt ska vi bevara landsbygden och bara bygga nytt bland redan befintlig bebyggelse. Vi vill stärka sambanden inom och mellan de stora sammanhängande grönområdena genom passager. Vi behöver skydda de artrika ekosystemen, dricksvattenförsörjningen och Botkyrkabornas tillgång till stränderna. Därför vill vi att ny bebyggelse vid vatten ska hålla avstånd till stranden – främst nära tätorterna.

2014-04-17

Dnr KS/2014:279

5. Utrymme för kreativitet

Alla som bor och verkar i Botkyrka ska få möjlighet att förverkliga idéer och mötas på kontrastrika platser. Det ska finnas plats för nytänkande, oväntade idéer och olikheter. Som kommun ska vi säga ja till fler individuella initiativ – både från medborgare och också företag. I vår planering ska vi ta vara på Botkyrkabornas kunskap och ge utrymme för kreativitet. Följande centrum i Botkyrka ska stärkas: Tumba, Hallunda–Alby–Eriksberg och stråken däremellan, Fittja, Tullinge och Vårsta.

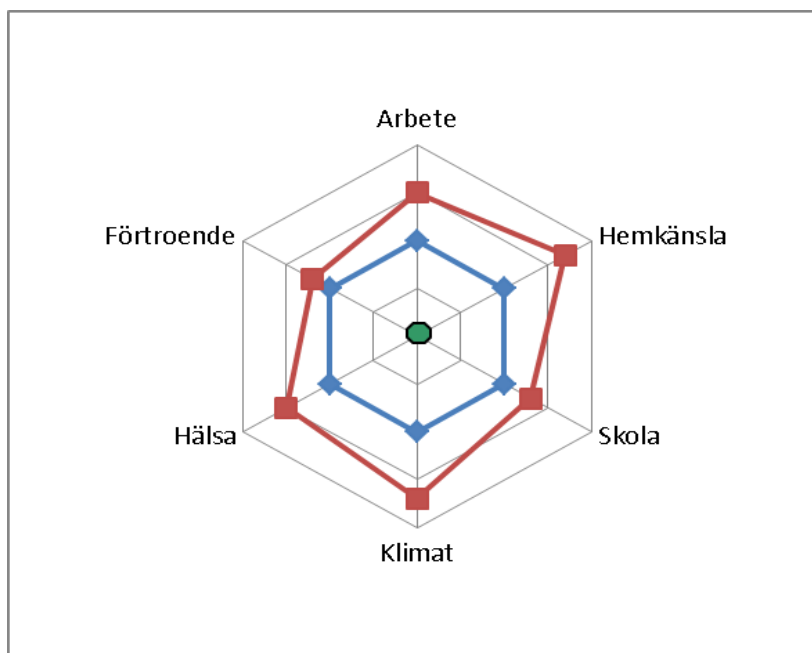
Miljökonsekvensbeskrivning

Kommunledningsförvaltningen har låtit göra en oberoende miljökonsekvensbeskrivning. Inga synpunkter inkom om den under utställningen. Då inga principiella ställningstaganden har ändrats till det som nu är ett förslag på antagandehandling har heller ingen ny miljökonsekvensbeskrivning behövts tas fram. Däremot har smärre korrigeringar skett i den.

Ett hållbart Botkyrka

Nedan är en bedömning av hur utställningsförslaget påverkar de sex utmaningarna i Ett Hållbart Botkyrka.

Det blåa i diagrammet är ett nolläge. Om värdet ligger utanför den blåa cirkeln så är planförslagets effekt bedömd som positiv för hållbarhetsutmaningen. Pricken i mitten på diagrammet svarar på om någon grupp flickor eller pojkar, kvinnor eller män gynnas/missgynnas av beslutet, t.ex. utifrån kön, etnisk bakgrund, ålder eller funktionsnedsättning. (Grön = nej, röd=ja).

2014-04-17

Dnr KS/2014:279

Kommentar till spindeldiagrammet

Förslaget till översiktsplan ger utrymme för fler **arbetsplatser**. Bättre infrastrukturkopplingar till viktiga tyngdpunkter i regionen vidgar arbetsmarknaden. **Hemkänslan** stärks med satsningar på bra mötesplatser, utrymme för egna initiativ, med ett varierat bostadsutbud och större underlag för utbud av service. **Skolan** stärks indirekt genom fler bostäder och invånare som i sin tur kan skapa investeringskraft i förskolor och skolor.

Översiktsplanen tar hänsyn till anpassning av de **klimatförändringar** som kommer och lämnar förslag på bebyggelsestruktur och satsningar på kollektivtrafik som minskar klimatpåverkan. **Hälsan** påverkas i positivt med satsning på gång- och cykelvänliga stadsdelar och bättre tillgänglighet till storstadnära natur. **Förtroende** kan på kort sikt påverkas negativt av möjligen obekväma förslag såsom minskad bilanvändning och förtätning. Förtroendet påverkas positivt av en bred demokratisk process och riktlinjer om dialog i planeringen. På lång sikt påverkas förtroendet positivt genom hållbar samhällsutveckling och bättre beredskap mot klimatförändringar.

Nya uppdrag

Översiktsplanens avsikter blir genomförda genom efterföljande mer detaljerad planering och förändrade regler. Den nya översiktsplanen innebär att ytterligare några uppdrag behöver genomföras. Vi föreslår tre nya uppdrag, alla riktade till samhällsbyggnadsnämnden.

Den förnyade inriktningen för byggandet i Grödinge behöver säkerställas genom mer detaljerade riktlinjer. Det kan göras genom områdesbestämmelser eller genom en eller flera fördjupade översiktsplaner.

Inriktningarna för en klimatsmart samhällsutveckling förutsätter en bättre kollektivtrafik. För att säkerställa vad Botkyrka kommun vill uppnå med kollektivtrafiken bör en kollektivtrafikpolicy finnas framme. Detta har blivit viktigare efter avregleringen av kollektivtrafikansvaret.

Dalvägen, centrala Tumba och Hågelbyleden är hårt belastad av tung trafik. En anledning är att stråket utgör en så kallad primärled för farligt gods. Transporter med farligt gods som går på väg 225 från Nynäshamn ska vika av i Vårsta och köra norrut genom Tumba upp till motorvägen. Kommunen behöver se till att staten omprövar sina riktlinjer, så att farligt gods fortsätter västerut på Södertäljevägen från Vårsta och använder den nybyggda delen av väg 225 från kommungränsen till E4/E20.

2014-04-17

Dnr KS/2014:279

Dokument som hör till ärendet

- Översiktplan – antagandehandling uppdelat i tre delar
- Bilaga 1: Samtliga utställningsyttranden (här finns även Länsstyrelsens granskningsyttrande)
- Bilaga 2: Utställningsutlåtande - Kommenterad sammanställning av utställningsyttranden
- Bilaga 3: Särskild sammanställning (Miljöbalkens krav på översiktplan)
- Bilaga 4: Miljökonsekvensbeskrivning
- Bilaga 5: Samrådsredogörelse (behandlades i kommunstyrelsen 17/12 2013)

Mattias Jansson
Kommundirektör

Sara Wrethed
Verksamhetsområdeschef

Expedieras till
Heidi Pintamo
Samhällsbyggnadsnämnden
Länsstyrelsen Stockholm

BOTKYRKAS ÖVERSIKTSPLAN

Översiktsplanen och kartor
finns också digitalt på webben:
www.botkyrka.se/oversiktsplan

BOTKYRKA
KOMMUN

INNEHÅLL

1

Förord och sammanfattning 4–13

Sammanfattningen är en kortversion av hela översiktsplanen. Här förklarar vi kort vad en översiktsplan är. Vi sammanfattar riktlinjerna som översiktsplanen ger, visar var vi vill se bostadsbyggande och hur det påverkar befolkningsutvecklingen. Här finns också en karta med förslaget på markanvändning i Botkyrka 2040. I sammanfattningen är språket enkelt och lite mer anpassat till alla som inte arbetar med planering.

2

Inledning 14–27

Här presenterar vi kommunens vision och beskriver vilken roll översiktsplanen har. Vi beskriver också hur vi ser på Botkyrkas läge och framtidsmöjligheter samt vilka Botkyrkas viktigaste utmaningar är för att utvecklas i en mer hållbar riktning. Vi zoomar även ut och visar på Botkyrkas planering ur ett regionalt perspektiv.

3

Planeringsstrategier för Botkyrka 28–93

I den här delen presenterar vi Botkyrkas fem planeringsstrategier. De ger uttryck för våra ambitioner och ger riktlinjer för efterföljande planering.

Leva klimatsmart

ger riktlinjer för klimatsmart trafik, bebyggelse, vattenhantering och energiproduktion

Nära till storstadnatur

ger vår syn på grönområdets sociala funktion och ger riktlinjer för naturvård och kulturmiljövård

Plats att växa

anger var, när, hur mycket och hur vi vill bygga nya bostäder.

Utrymme för kreativitet

ger riktlinjer för kreativt stadsbyggande och anger hur vi kan tillvarata Botkyrkabornas kreativitet och ge utrymme för företag

Hemma i storstaden

ger riktlinjer för mötesplatser och infrastrukturkopplingar för ökad social sammanhållning

4

Markanvändningsstrategi 94–115

Här presenterar vi kommunens markanvändningsstrategi med målbild 2040. Vi har en markanvändningskarta för hela kommunen, en för Norsborg, Hallunda, Fittja, Alby och Eriksberg, en för Tullinge, en tredje för Tumba och Vårsta och en fjärde markanvändningskarta för Grödinge och övrig landsbygd.

5

Mellankommunala intressen och riksintressen 116-131

I den här delen presenterar vi kortfattat Botkyrka kommuns syn på ett antal så kallade mellankommunala intressen, det vill säga planeringsfrågor som också rör andra kommuner. Riksintressen och anläggningar av regionalt intresse redovisar vi också här.

6

Register med mera 132–141

- Hänvisning till planeringsunderlag i översiktsplan
- Platsregister
- Sakregister
- Kart- och illustrationsregister
- Länsstyrelsens granskningsyttrande

Översiktsplanen och kartor finns också digitalt på webben:
www.botkyrka.se/oversiktsplan

Förklaringar

Hjärta

Hjärtan i marginalen synliggör planens sociala konsekvenser med bäring på mänskliga rättigheter.

Citat

Citat i marginalen är hämtade från dialog och samtal om framtiden med Botkyrkabor.

Dokument

Dokument i marginalen hänvisar vidare till fördjupningar, strategier och policys inom olika planeringsfrågor. De finns att nå via www.botkyrka.se/oversiktsplan

FÖRORD OCH SAMMANFATTNING

FOTO: JOHANNES LILJESON

Natur
Samhörighet
Barn
Närhet
Kärnnet

GLÄDJE
NYFÄRHET
TILLHÖRIGHET

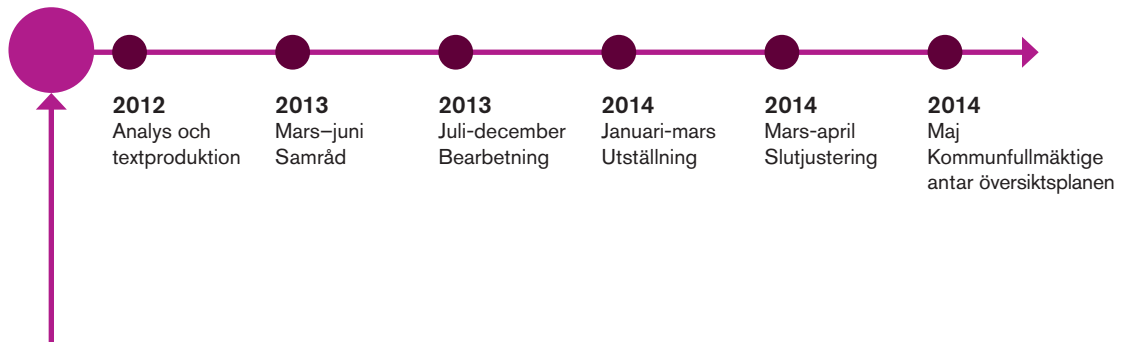
Vad får en att:
- hitta en plats
- göra oväntade saker
- börja prata med en förämling

1

Vad är en översiktsplan?

Alla kommuner ska ha en översiktsplan som omfattar hela kommunen. Den utgår man ifrån när kommunen gör mer detaljerade planer och tar ställning till bygglov. I översiktsplanen ger kommunen riktlinjer för hur marken och vattnet ska användas för att skapa en lämplig och hållbar utveckling i Botkyrka. Planen visar också hur kommunen vill bevara eller utveckla den redan bebyggda miljön. Det tar lång tid att ta fram en ny översiktsplan eftersom många frågor behöver diskuteras och tas ställning till. Processpilen nedan visar hur vi arbetade fram den här översiktsplanen.

Citat från medborgardialoger finns med i översiktsplanen och redovisas på det här sättet.

De sista fem sex åren har det blivit mycket bättre. Jag har allt! T-bana, bussar allt. Där man promenerar på kvällarna, belysningen bli bättre i hela Botkyrka. Teknologin utvecklas hela tiden.

Samtal om framtiden

"Arbetet med att ta fram en ny översiktsplan ska ske i en bred demokratisk process". Det har politikerna i Botkyrka slagit fast.

2011 genomförde vi en spännande medborgardialog som vi kallade för Samtal om framtiden. Denna inledande dialog är mer än det som formellt krävs av medborgarinflytande i översiktsplaneprocessen. Sammanlagt 350 Botkyrkabor satt ned, ritade på kartor och diskuterade framtidsfrågor och utmaningar. Många som var med hade aldrig tidigare deltagit i motsvarande möten med kommunen. Samtalen var lärorika och inspirerande och gav oss ett mycket rikt underlag.

Vi tror att utgångspunkten för samtalen var bra, nämligen att tidigt och ganska förutsättningslöst diskutera framtidsfrågor. I vanliga fall handlar ofta våra dialoger om att reagera på färdiga förslag. En sammanställning av samtalen finns på vår webb. I planen finns många foton och citat som är hämtade från denna dialog.

FOTO: JOHANNES LJLJESON

Planering på olika nivåer

Planering av den enskilda byggnaden på fastigheten
Bygglov

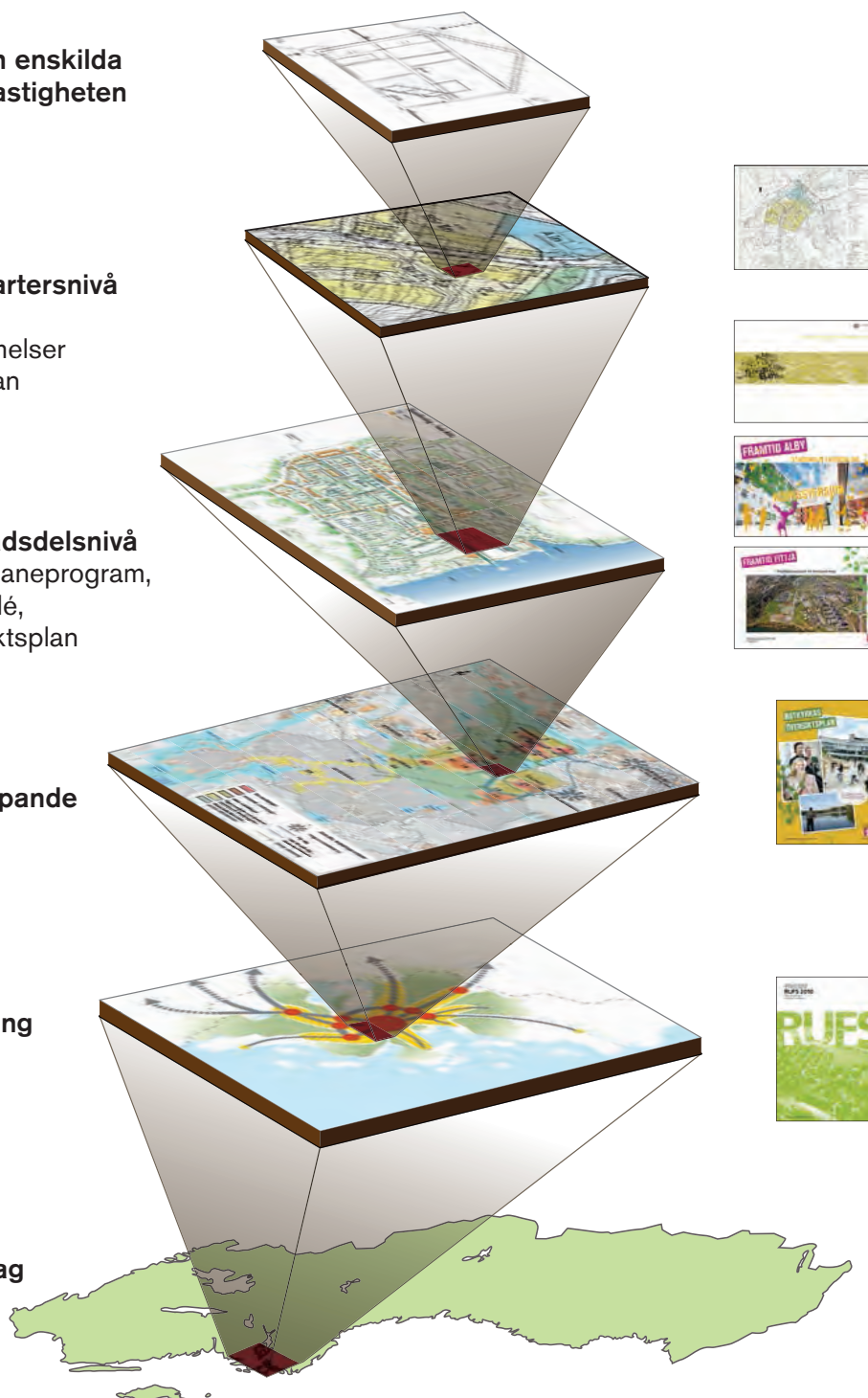
Planering på kvartersnivå
Detaljplan,
områdesbestämmelser
och Fastighetsplan

Planering på stadsdelsnivå
Program, Detaljplaneprogram,
Stadsbyggnadsidé,
Fördjupad översiktsplan

Kommunövergripande planering
Översiktsplan

Regional planering
Regionplan

Plan- och bygglag
Miljöbalken

Fem planeringsstrategier leder oss rätt

1. Leva klimatsmart

Vi vill göra det lätt att åka med kollektivtrafiken, gå och cykla. Med en mer utbyggd kollektivtrafik vill vi minska klimatpåverkan, trängsel, föroreningar och buller. Det måste gå att leva utan egen bil. Botkyrka ska erbjuda fler storstadsnära upplevelser för upplevelser är klimatsmartare än shopping och konsumtion. Vi vill också skydda jordbruksmarken och möjligheten att hitta rent vatten även i framtiden. De klimatsmarta alternativen bidrar även till en bättre folkhälsa.

2. Plats att växa

Botkyrka ska ge plats för nya invånare utan att vi fortsätter att bygga i natur och på jordbruksmark. Därför vill vi bygga nytt i redan bebyggda områden, nära kollektivtrafiken. Vi vill ge plats för 20 000 nya bostäder och 15 000 arbetstillfällen inom de närmaste 30 åren. Bostäderna ska blandas med arbetsplatser, service och affärer. Fler bostäder och verksamheter i stadsdelarna kommer också bidra till ett större utbud av aktiviteter. Även kopplingarna mellan olika stadsdelar ska bli bättre.

3. Hemma i storstaden

Botkyrkaborna ska känna sig hemma i Botkyrka och i storstaden. Därför behövs både bra mötesplatser i Botkyrka och goda förbindelser med övriga Stockholm, framför allt genom en utbyggd kollektivtrafik. Det ska vara lätt att ta sig fram inom Botkyrkas stadsdelar, mellan olika områden i Botkyrka och till viktiga platser i Storstockholm. Goda förbindelser gör det möjligt att söka jobb i ett större område och pendla till jobbet. Alla stadsdelar behöver ett utbud av service och mötesplatser inom- och utomhus, där man blir sedd och ser andra, där man träffas.

4. Nära till storstadsnatur

Vi vill göra det lättare att komma ut i naturen för att motionera eller för att bara uppleva tystnad, avskildhet och lugn. Det ska finnas parker och gröna promenadstråk i alla stadsdelar och möjlighet att odla nära bostaden. Så långt som möjligt ska vi bevara landsbygden och bara bygga nytt bland redan befintlig bebyggelse. Vi vill stärka sambanden inom och mellan de stora sammanhängande grönområdena genom passager. Vi behöver skydda de artrika ekosystemen, dricksvattenförsörjningen och Botkyrkabornas behov av stränderna. Därför vill vi att ny bebyggelse vid vatten ska hålla avstånd till stranden – främst nära tätorterna.

5. Utrymme för kreativitet

Alla som bor och verkar i Botkyrka ska få möjlighet att förverkliga idéer och mötas på kontrastrika platser. Det ska finnas plats för nytänkande, oväntade idéer och olikheter. Som kommun ska vi säga ja till fler individuella initiativ – både från medborgare och företag. I vår planering ska vi ta vara på Botkyrkabornas kunskap och ge utrymme för kreativitet. Följande centrum i Botkyrka ska stärkas: Tumba, Hallunda–Alby–Eriksberg och stråken däremellan, Fittja, Tullinge och Vårsta.

Plats att växa – hur mycket och var

Den långsiktiga boendeplaneringen ska utgå från Botkyrkas läge – som en del av den växande Stockholmsregionen och mittemellan de tre regionala stadskärnorna Flemingsberg, Kungens kurva – Skärholmen och Södertälje. Bostadsmarknadens utveckling har betydelse för hur framtiden ser ut för befolkning, arbetsmarknad, näringsliv och ekonomisk tillväxt. I bostadsområden kommer kundunderlaget att växa för småhandel och behov skapas för offentlig och kommersiell service. Vi vill även bygga verksamhetsområden, bara i Eriksberg kommer 4000 arbetstillfällen att skapas. Idag vet vi också att många arbetsplatser inte behöver en stor yta att vara på. Enbart 2010–2012 har antalet arbetstillfällen i Botkyrka ökat med närmare 2000 trots att inga ytkrävande företag etablerat sig i kommunen. Med den utveckling vi främjar genom översiktplanen ser vi att möjlighet skapas för nya 15 000 arbetsplatser.

Vi ska göra det möjligt att bygga 20 000 nya bostäder

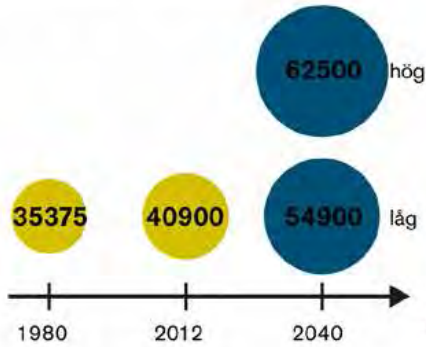
Antalet nya bostäder ska tillgodose efterfrågan som uppstår på flera sätt. Kommunens nuvarande befolkning ger upphov till fler hushåll genom att ungdomar flyttar hemifrån och genom att antalet hushåll med äldre inte minskar i motsvarande takt. Dessutom finns en efterfrågan från hushåll i andra delar av regionen och från inflyttare till Storstockholm. Mellan åren 2001 och 2011 har det i genomsnitt byggts 240 nya bostäder per år i Botkyrka. Sett över en längre tidsperiod från 1980–2010 är motsvarande siffra 230. Därtill kommer antalet fritidshus som omvandlas till permanenta bostäder. Under de senaste åren ökar befolkningen i snabbare takt än bostadsbyggandet och det gäller både i Botkyrka och i Stockholmsregionen.

Vi vill att bostadsbyggandet ska öka, till att börja med till 350 nya bostäder per år. Vi ger utrymme för 20 000 nya bostäder under 30 år. Det motsvarar ett genomsnittligt tillskott av 650 bostäder per år. Men kommunen råder inte ensam över genomförandet. Regionala och nationella infrastruktursatsningar, var hushållen efterfrågar bostäder och var byggare och fastighetsbolag är beredda att investera, är andra avgörande faktorer.

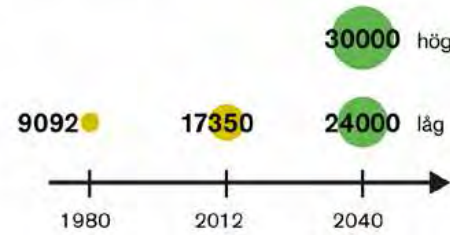
	1980	2010	LÅG 2040 prognos med 350 nya bostäder per år	HÖG 2040 prognos med 650 nya bostäder per år
BEFOLKNING	65 000	82 500	116 500	137 500
ANTAL BOSTÄDER	25 500	33 000	43 000	53 000
GENOMSnittlig BEFOLKNINGSÖKNING PER ÅR		+4,2 %	+4,7 %	+6 %
GENOMSnittligt BOSTADSBYGGANDE PER ÅR		230	350	650

På nästa sida finns befolkningsprognoser för olika delar av kommunen. Prognoserna visar resultatet av lågt respektive högt bostadsbyggande. De bygger på en uppskattad fördelning av var nya bostäder ska tillkomma.

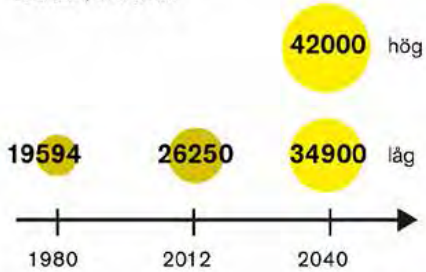
NORSBORG, HALLUNDA
FITTJA, ALBY, ERIKSBERG

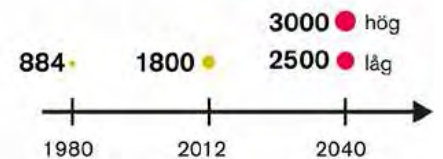
TULLINGE

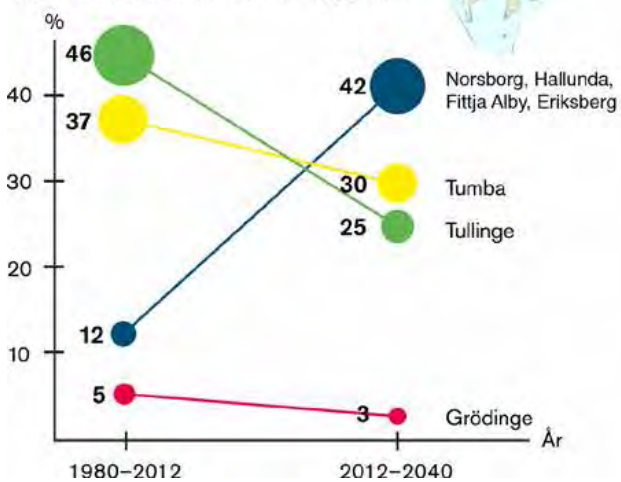
TUMBA, VÅRSTA

GRÖDINGE

Andel av kommunens bostadsbyggande

Befolkningsutveckling per kommunedel med prognos fram till 2040. Befolkningsprognoser för olika delar av kommunen. Prognoserna visar resultatet av lågt respektive högt bostadsbyggande. De bygger på en uppskattad fördelning av var nya bostäder ska tillkomma.

En av våra planeringsstrategier – Utrymme för kreativitet

En av våra planeringsstrategier är att ge utrymme för kreativitet hos företag och andra aktörer i Botkyrka. Det vill säga, att vi som kommun vill ge möjlighet till att idéer förverkligas. Vi vill att Botkyrka ska vara platsen för en betydande andel av regionens företagande och platsen för olika verksamheters spännande idéer. I det här sammanhanget är både platsen Botkyrka och Botkyrkaborna en potential för regionen att ta tillvara.

Inriktning profilering:

- Vi välkomnar särskilt företag och aktörer med inriktningar inom miljö, hälsa och kreativa näringar.
- Vi ger utrymme för nya företag som vill etablera sig i kommunen och för befintliga Botkyrkaföretag som vill växa.
- Vi ger utrymme för företag och näringsliv, socialt företagande och andra initiativrika aktörer – från små lokala förmågor till stora multinationella bolag.

Lokalisering i Botkyrka:

- I tabellen och kartan på sid 92 – 93 ringar vi in var i Botkyrka vi ger utrymme för verksamheter med olika profilering och var vi tror att bostäder med fördel kan förenas med verksamheter. Profileringen ska ses som en inriktning och möjlighet för utvecklingen under en lång tidsperiod, siktet är 2040.
- Utöver de områden som ringas in på kartan välkomnar vi etableringar av ickestörande verksamheter och service inom övriga delar av de bebyggda områdena, gärna integrerat med bostäder. Vi ser att följande platser i Botkyrka bör stärkas som noder och tyngdpunkter för bebyggelse, kollektivtrafik och service: Tumba centrum, Hallunda centrum, Alby centrum och Eriksbergs verksamhetsområde samt stråket däremellan, Fittja centrum, Tullinge centrum samt Vårsta centrum.
- I samverkan med den privata fastighetsmarknaden förmedlar vi tomter, företagshotell, lokaler, ateljéer och studios.
- Som kommun inser vi att kreativa och innehållsrika miljöer är en viktig lokaliseringsfaktor för många företag och aktörer. Vi vill i högre grad blanda företag och bostäder, vilket i sin tur ger bättre underlag för handel, service och rörelser dygnet runt.

Denna och fler planeringsstrategier presenteras mer ingående i översiktsplanen.

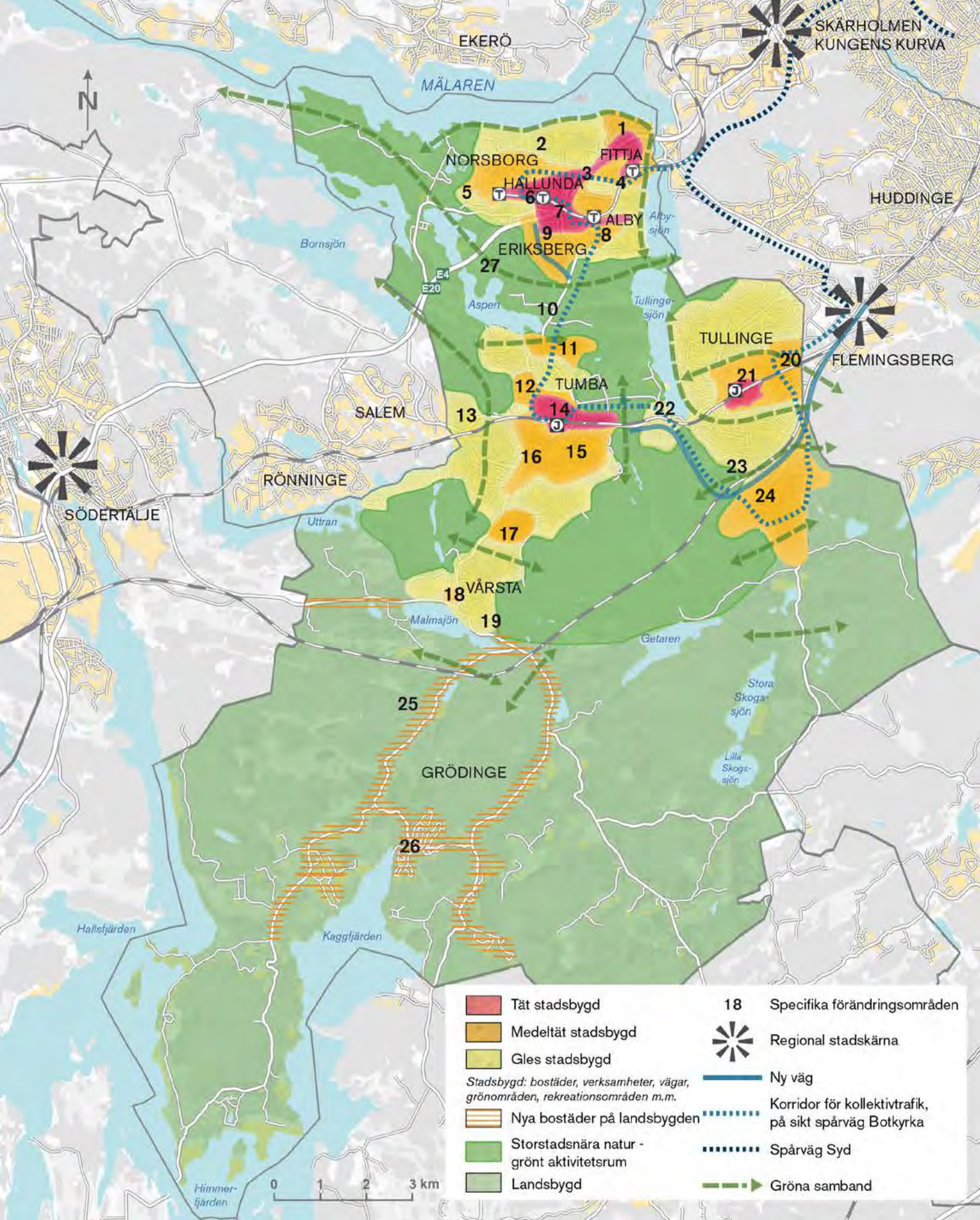
Det här är platser vi vill utveckla

Kommunen vill se förtätning inom stadsbygden generellt. För landsbygden ser vi inte några större förändringar. Som stöd för efterföljande planering pekar vi ut de platser som vi betraktar som särskilda förändringsområden med nummer på kartan intill.

1. Bostäder, service och marina vid Slagsta strand
2. Bostäder vid Hallunda gård
3. Passager över och verksamheter i anslutning till E4/E20
4. Förnyelse i Fittja
5. Bostäder vid Hallundavägen och entré ut mot naturen
6. Bostäder och centrumutveckling i Hallunda
7. Stråk och bebyggelse som knyter ihop centrumen i Hallunda, Alby och Eriksberg
8. Förnyelse och förtätning i Alby
9. Nya etableringar i Eriksberg–Södra porten
10. Utveckling av Hågelby till ett större besöksmål
11. Plats för mer verksamheter vid Tunarondellen
12. Bostäder i Lilltumba
13. Sandstugan – nytt bostadsområde i Uttran
14. Bostäder och centrumutveckling i centrala Tumba
15. Förnyelse och förtätning i Storvreten
16. Företag, bostäder och affärer längs Dalvägen
17. Bostäder och verksamheter i Kassmyra
18. Bostäder och service i Vårsta centrum
19. Naturnära bostäder i östra Vårsta
20. Bostäder och verksamheter vid Alfred Nobels allé
21. Bostäder och centrumutveckling i Tullinge
22. Sjönära bostäder i Hamringes gamla industrimiljö
23. Entré ut mot naturen i Brantbrink
24. Rikstens friluftstad växer vidare
25. Ny bostadsbebyggelse i Grödinge ska samlas i små grupper och inom ett stråk
26. Förnyelse och förtätning i Sibble, Kagghamra, Eldtomta, Byrsta och Tegelvreten
27. Grönområden och aktiviteter nära stadsbygden

FOTO: JOHANNES LILJESON

Markanvändning i Botkyrka kommun. Övergripande mark- och vattenanvändning i Botkyrka, målbild 2040. Vi vill så långt som möjligt koncentrera ny bebyggelse på redan i anspråkstagen mark nära kollektivtrafik. Istället fortsatt spridd landsbygdsbebyggelse vill vi se att ny bebyggelse koncentreras i stråk. Det betyder inte att alla lägen inom föreslagna stråk är lämpliga. Siffrorna i kartan anger inte en prioriteringsordning. Mer information om kartans innehåll finns på sidorna 96-97.

INLEDNING

A decorative background on the left side of the page features silhouettes of people in various poses, some with arms raised, and a field of tall grasses at the bottom. The number '2' is prominently displayed in a dark green square on the left.

2

Botkyrkas nya översiktsplan tar vid efter den tidigare. Den är anpassad till nya kommunala, regionala och nationella mål med bäring på fysisk planering. Översiktsplanen blir uppdaterad för att summera kommunens ställningstaganden inom olika frågor – klimat, kreativitet, dagvatten, naturvård med mera. Översiktsplanen utgår därmed från de nya förutsättningar som Botkyrka har idag på 2010-talet. Och den är ett av verktygen som vi använder för att arbeta med de utmaningar som Botkyrka står inför. För att se skillnader mellan den nya och den gamla översiktsplanen, se “nollalternativet” i miljökonsekvensbeskrivningen.

Botkyrkas vision och översiktsplanen

Botkyrka kommuns vision är formulerad för att ge ledning för långsiktiga strategier och mål som kommunen sätter upp:

”Framtidens Botkyrka är en inspirerande plats full av möjligheter. Genom kontraster, kreativitet och nyfikenhet skapar vi de bästa förutsättningarna för en hållbar framtid.”

Översiktsplanen är ett av verktygen för att styra utvecklingen i visionens riktning. Översiktsplanen har sitt huvudfokus på den fysiska utvecklingen – var bebyggelsen ska utvecklas, var vägar och spår ska dras, vilka gröna områden som har stora värden och så vidare.

Översiktsplanen visar utvecklingsvägarna framåt genom att sammanväga olika allmänna intressen till en målbild för kommunens utveckling. Hur detta ska ske – på vilka villkor – avgör inte översiktsplanen utan detta sker i efterkommande planering, där avvägningarna mellan allmänna och enskilda intressen är i fokus.

Målbild 2040 visar kommunens vilja

Översiktsplanen är långsiktig med år 2040 som tidshorisont. Den målbild vi siktar mot ligger därmed en generation bort, när dagens nyfödda vuxit upp och blivit föräldrageneration.

Planen uttrycker kommunens vilja till utveckling. För medborgare, byggaktörer, myndigheter, grannkommuner och andra som deltar i samhällsutvecklingen med sina initiativ ska kommunens inställning vara förutsägbar.

Kommunen kan inte bestämma på egen hand utan måste också ta hänsyn till och rätta sig efter andra viljeinriktningar. Staten har lagt fast så kallade riksintressen som kan gälla allt från plats för nya järnvägsspår till skydd av kulturhistoriskt intressanta miljöer. Kommunen måste också samordna sig med sina grannkommuners planering och med hela regionens utveckling. Stockholms län har en gällande regionplan (RUF 2010) som visar en målbild för den långsiktiga utvecklingen i regionen.

Samhällsutvecklingen behöver bli mer hållbar

Botkyrka har som en del av Sveriges huvudstadsregion bra förutsättningar – men också stora utmaningar.

I ”Ett hållbart Botkyrka” (2007) pekades sex stora utmaningar för Botkyrka ut. För dessa utmaningar måste en negativ samhällsutveckling först bromsas upp och sedan vändas i en mer hållbar riktning:

1. Botkyrkaborna har arbete
2. Botkyrkaborna känner sig hemma
3. Botkyrka har de bästa skolorna
4. Botkyrka bidrar inte till klimatförändringarna
5. Botkyrkaborna är friska och mår bra
6. Botkyrkaborna har förtroende för varandra och för demokratin

De mänskliga rättigheterna (MR) är en grundläggande utgångspunkt i vårt arbete med hållbar utveckling. I Botkyrka ska alla flickor och pojkar, kvinnor och män ha samma rättigheter. Det betyder att vi arbetar aktivt för att alla ska kunna aktivera sina grundläggande medborgerliga rättigheter och uppleva att de har möjlighet att nå sina drömmar på lika villkor. Detta oavsett ålder, social eller etnisk bakgrund, språklig eller religiös tillhörighet, hudfärg, funktionsnedsättning, sexuell läggning, politisk eller annan uppfattning.

Strategiska utvecklingsprogram

Botkyrka kommun arbetar med att ta fram långsiktiga utvecklingsprogram för kommunens olika stadsdelar. Stadsdelarnas utvecklingsprogram är ett sätt att ta ett helhetsgrepp på utvecklingen och samordna kommunens insatser i respektive stadsdel. De innebär också att vårt arbete med hållbar utveckling konkretiseras och anpassas till de olika förutsättningar och behov som finns i våra olika stadsdelar.

Programmen tas fram i samverkan mellan olika förvaltningar i kommunen och i dialog med boende och verksamma i stadsdelen. Färdiga och

antagna program ringar in huvuduppgifter och anger långsiktiga handlingsvägar för kommunens arbete i respektive stadsdel.

De universella mänskliga rättigheterna har brutits ner i en rad konventioner som uppmärksammar olika grupper i samhället. Antidiskrimineringsprincipen är grundläggande för alla mänskliga rättigheter. Kommunen har politiskt prioriterade verksamhetsområden för en hållbar utveckling, med koppling till mänskliga rättigheter:

- Jämställdhet
- Interkulturellt Botkyrka
- Barnrättsperspektivet
- Demokrati och delaktighet
- Folkhälsa
- Funktionsnedsättning och tillgänglighet
- Trygghet och säkerhet.

Här i vår nya översiktsplan finns ”hjärtan” som synliggör planens sociala konsekvenser med bäring på Botkyrkas MR-dimensioner.

Redan idag har Botkyrka ett bättre läge

Stockholmsregionen utvecklas snabbt och är just nu en av världens mest konkurrenskraftiga storstäder. Botkyrkas internationella befolkning blir en allt större tillgång för regionens globalt fungerande näringsliv.

I ett allt större Stockholm börjar nya regionala stadskärnor växa fram. Botkyrka ligger inte längre längst ut från Stockholms city utan mitt emellan tre stadskärnor med starka arbetsmarknader – Flemingsberg, Kungens Kurva–Skärholmen och Södertälje.

Ny infrastruktur ger Botkyrka bättre tillgänglighet med snabbare resor och bättre transporter – förnyat pendeltågssystem, uppgraderad tunnelbana och ny vägförbindelse till norra regiondelen (Förfart Stockholm).

Fyrtio år efter Botkyrkas stora utbyggnad har Botkyrkas stadsdelar etablerats och blivit hembygd. Här finns nu nya generationer som syns och tar plats i samhället och som bär upp ett allt starkare lokalt civilsamhälle.

Barnperspektiv i planeringen

Barn är varje människa under 18 år. FN:s konvention om barnets rättigheter eller Barnkonventionen antogs 1989. Konventionen slår bland annat fast att barn ska räknas som fullvärdiga medborgare och vad som är barnets bästa måste avgöras i varje enskilt fall. Barn med fysiska eller psykiska funktionsnedsättningar har rätt till ett fullvärdigt och anständigt liv. Barn har rätt till lek, vila och fritid.

I den fysiska planeringen är barnperspektivet viktigt. Här är exempel på hur vi arbetar med att få med barnperspektivet i planeringen:

- Pratar med barnen och tar hänsyn till deras bästa redan tidigt i processen, exempelvis genom barnkonsekvensanalyser, fokusgrupper och

samtal med barnen.
- Lyssnar på deras erfarenheter och åsikter när det gäller närmiljön.
Barn och unga är ofta experter på sin närmiljö!

- Anpassar utemiljön så att barn och unga med funktionsnedsättning ska kunna röra sig fritt i samhället.
- Planerar spännande lekplatser och utemiljöer.

Våra fem planeringsstrategier

För att gå vidare från dagens Botkyrka i riktning mot kommunens vision arbetar vi efter fem planeringsstrategier. De presenteras i varsitt avsnitt.

- Leva klimatsmart
- Plats att växa
- Hemma i storstaden
- Nära till storstadsnatur
- Utrymme för kreativitet

Botkyrka i Stockholmsregionen

Här följer en serie med sex kartor och tillhörande text. Tillsammans visar de Botkyrkas generella struktur. Kartorna relaterar till den regionala utvecklingsplanen för Stockholmsregionen, RUFSS 2010 och de bygger på regionala planeringsprinciper från RUFSS. Men här zoomar vi in över vår del av storstadsregionen och anger vår syn på utvecklingen – Botkyrkas planeringsstrategier för framtiden.

Sex tematiska kartor med rubriknamn från RUFSS:

1. Övergripande struktur
2. En sammanhållen och vidgad region
3. En resurseffektiv bebyggelsestruktur som är tillgänglig med kollektivtrafik
4. En tät och upplevelserik stadsmiljö med parker och grönområden
5. En sammanhängande grönstruktur och tvärförbindelser i transportsystemet
6. En robust vattenmiljö i en växande region

Tillgänglighet för alla

För personer med funktionsnedsättning uppstår funktionshinder om miljön och omgivningen är otillgänglig. Design för alla eller universell planering är koncept som används för att synliggöra funktionshinderperspektivet vid planering. Genom att sätta medborgaren i fokus, utgå från platsens förutsättningar och genom att använda sig av kreativa lösningar blir tillgänglighet och användbarhet en naturlig kvalitet i planeringen. Det är viktigt att frågan lyfts i ett tidigt skede och att samråd sker med funktionshinderrörelsen. Själva planeringsprocessen måste också vara tillgänglig för alla.

Med nya plan- och bygglagen som trädde i kraft 2011 har kraven på tillgänglighet skärpts. Kommunen har det yttersta ansvaret för att de som vistas i kommunen får det stöd och den hjälp som de behöver och att den fysiska miljön utformas på ett tillgängligt och användbart sätt. Vi är medvetna om att design för alla är en vinst för samhället, näringslivet och för att alla Botkyrkabor ska trivas i kommunen. Kommunfullmäktige i Botkyrka markerade detta genom att 2010 anta FN:s konvention om mänskliga rättigheter för personer med funktionsnedsättning.

Botkyrkas historia

Kommunen har fått sitt namn efter Botvid som hade sitt föräldrahem på Hammarby gård invid Göta landsväg på 1000-talet. Botvid var en av de första kristna i trakten och blev efter sin död helgonförklarad och till hans ära uppfördes Botkyrka kyrka.

Botkyrka med sitt utmärkta läge mellan Mälaren och Östersjön har varit befolkat tidigt. Redan för 7000 år sedan började de första människorna att etablera sig i trakten. Då var det endast ett antal karga öar som stack upp över havsnivån. Havsnivån gick då cirka 50 meter högre än idag.

Under brons- och järnåldern bosatte sig människorna som jordbrukare runt om i hela Botkyrka. Det finns många fornlämningar i kommunen som visar att platsen var ganska tätbefolkad under förhistorisk tid. Många gårdar i Botkyrka etablerades redan under förhistorisk tid.

Under medeltiden kom rika adelsmän till norra delarna av i Botkyrka, eftersom trakten hade bördiga marker och låg nära Stockholm som var lätt att nå vattenvägen. Under 1600- och 1700-talet är de flesta av de stora gårdarna i adelns händer. Kommunens norra delar domineras under flera hundra år av några få stora gårdar med underlydande torp. I södra delarna av Botkyrka i Grödinge var adeln inte lika dominerade, här fanns fler självägande bönder. Fortfarande idag syns denna struktur med större gårdar och torp på landsbygden i Botkyrka.

Under 1700- och 1800-talet utvecklades industrierna i Botkyrka; tegelbruken vid Mälaren, Tumba bruks sedelpapperstillverkning och Separator (senare Alfa Laval) med sina jordbruksprodukter. Tumba och Tullinge kom att präglas av dessa företag och järnvägens etablering på

1860-talet. På dessa orter växte stationssamhällen upp kring stationerna.

Stora markområden i Botkyrka har från slutet av 1800-talet köpts av Stockholms stad, både i norra och södra delarna av kommunen. I anslutningen till Mälaren byggde Stockholms stad i början av 1900-talet, Norsborgs vattenverk för att säkra vattenförsörjningen för Stockholm. De stora markinnehaven underlättade utbyggnaden av de norra stadsdelarna i Botkyrka på 1970-talet. Botkyrka och Stockholm ingick avtal och byggde upp flera nya bostadsområden. På några få år skapades bostäder för 45 000 personer. Trakten förändrades från landsbygd till förort. Idag, snart fyrtio år senare förtätas dessa stadsdelar med nya bostäder, mötesplatser och religiösa rum efter dagens behov.

2013 bor 87 000 personer i Botkyrka.

FOTO: PETER SPERBER

2. En sammanhållen och vidgad region

Botkyrka växer och är en del av en stor och växande region. Förbindelserna mellan olika delar inom Botkyrka behöver bli bättre och delarna behöver också få bättre kopplingar till viktiga platser runt om i regionen. Starkare kopplingar är nödvändiga för att stärka den sociala sammanhållningen inom Botkyrka samt för att Botkyrkaborna ska känna sig hemma i storstaden och betraktas som en del av den. Arbetsmarknadens storlek växer genom att Botkyrkaborna får tillgång till fler arbetsplatser och ett större näringsliv får tillgång till Botkyrkabornas kompetenser.

För att tillgodose behovet av starka förbindelser i ett växande Botkyrka och i regionen som helhet, krävs nationella investeringar i vägar och regionala investeringar i kollektivtrafiken i samspel med kommunens investeringar. Botkyrka behöver ett system av kapacitetsstarka väg- och spårkopplingar mellan följande tyngdpunkter:

- Tumba
- Tullinge
- Fittja
- HallundaAlbyEriksberg
- Stockholms innerstad
- Flemingsberg
- Kungens Kurva–Skärholmen
- Södertälje.

Nya plan- och bygglagen

Plan- och bygglagen (PBL) reglerar planläggningen av mark, vatten och byggande. Lagen innehåller bland annat föreskrifter för detaljplaner, bygglov, byggtillsyn med mera. Lagen innehåller också krav på att alla kommuner upprättar en översiktsplan för hela kommunen. Länsstyrelsen har tillsyn över planering och byggande i länet och ska samverka med kommunerna i deras planläggning. Boverket har den allmänna uppsikten i landet.

Plan- och bygglagen började gälla 1987. Den 2 maj 2011 trädde en ny plan- och bygglag i kraft (2012:900). Skillnaderna mellan den gamla och den nya plan- och bygglagen är många. Större hänsyn till klimatet och miljön tas i nya lagen. Bland annat kan kommunen kräva åtgärder

som motverkar översvämningar, markförorening och olyckor med den nya lagen. Högre krav ställs på de allmänna platserna för personer med funktionsnedsättning. Det ställs också högre krav på att kommunen håller sin översiktsplan aktuell.

ILLUSTRATION: KIRAN MAINI GERHARDSSON/BOVERKET

RUFS

RUFS står för Regional utvecklingsplan för Stockholmsregionen. Utvecklingsplanen har som vision att Stockholmsregionen ska bli Europas mest attraktiva storstadsregion. Arbetet med den regionala planeringen leds av Stockholms läns landsting.

Regionplanen har tagit fram utmaningar som är utgångspunkter för planeringen.

- Att möjliggöra befolkningstillväxt och samtidigt förbättra regionens miljö och invånarnas hälsa
- Att vara en liten storstadsregion och samtidigt internationellt ledande
- Att öka tryggheten i regionen samtidigt som omvärlden upplevs som mer osäker

- Att minska klimatpåverkan och samtidigt utveckla en tillgänglighet som möjliggör ekonomisk tillväxt
- Att åtgärda kapacitetsbrister samtidigt som behoven fortsätter att växa
- Att öppna regionen och samtidigt minska utanförskapet

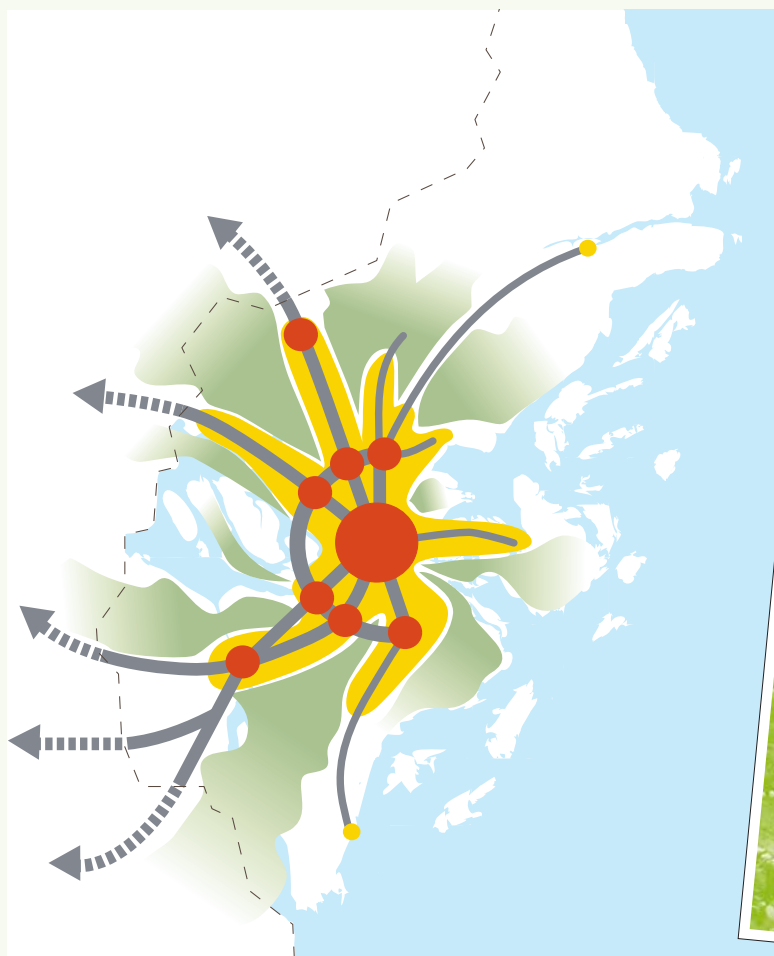
RUFS pekar ut åtta yttre regionala stadskärnor förutom den centrala regionkärnan. Dessa är:

- Arlanda–Märsta
- Täby centrum–Arninge
- Kista Sollentuna–Häggvik
- Barkarby–Jakobsberg
- Kungens kurva–Skärholmen
- Flemingsberg
- Haninge centrum
- Södertälje

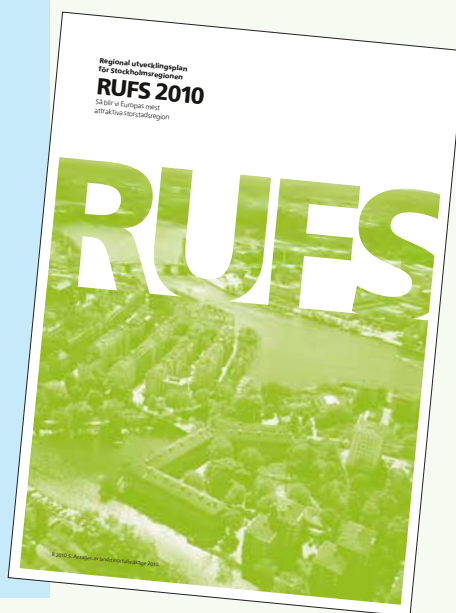
Vi planerar utifrån ett lokalt perspektiv, men är noga med att se Botkyrka som en del av regionen. Kungens kurva–Skärholmen, Flemingsberg och Södertälje är våra närmsta regionala stadskärnor. Vi använder oss av RUFS i vår planering vilket också syns i översiktsplanen. Bland annat har vi använt kartorna i RUFS som syftar till hela Stockholmsregionen, zoomat in över Botkyrka och tillämpat samma principer här.

Läs mer på:

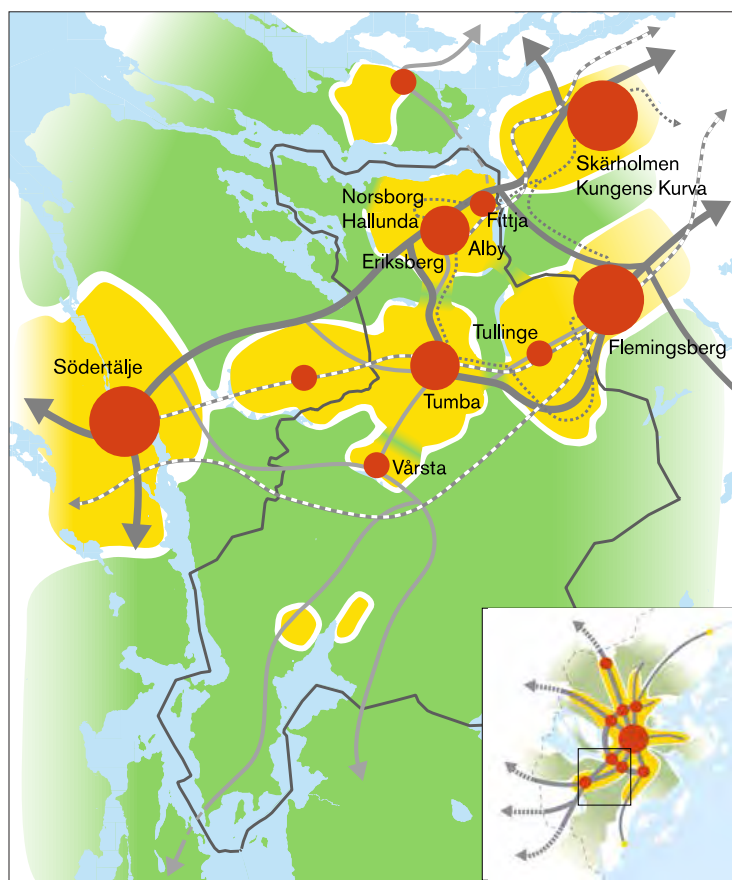
<http://www.tmr.sll.se/rufs2010/>

KÄLLA: DEN REGIONALA UTVECKLINGSPLANEN FÖR STOCKHOLMSREGIONEN, RUFS 2010

1. Övergripande struktur

Övergripande struktur. Botkyrka är en del av Stockholmsregionen. De röda tyngdpunkterna visar platser för framtida satsningar i bebyggda områden.

Kartan visar överordnade prioriteringar mellan olika markanspråk. Den sätter Botkyrka i relation till övriga delar i Stockholmsregionen – som den del av storstaden som Botkyrka är. Vi planerar kommunen som en del av en större helhet i ett läge mittemellan tre betydelsefulla regionala stads-kärnor, nämligen Flemingsberg, Kungens kurva – Skärholmen och Södertälje.

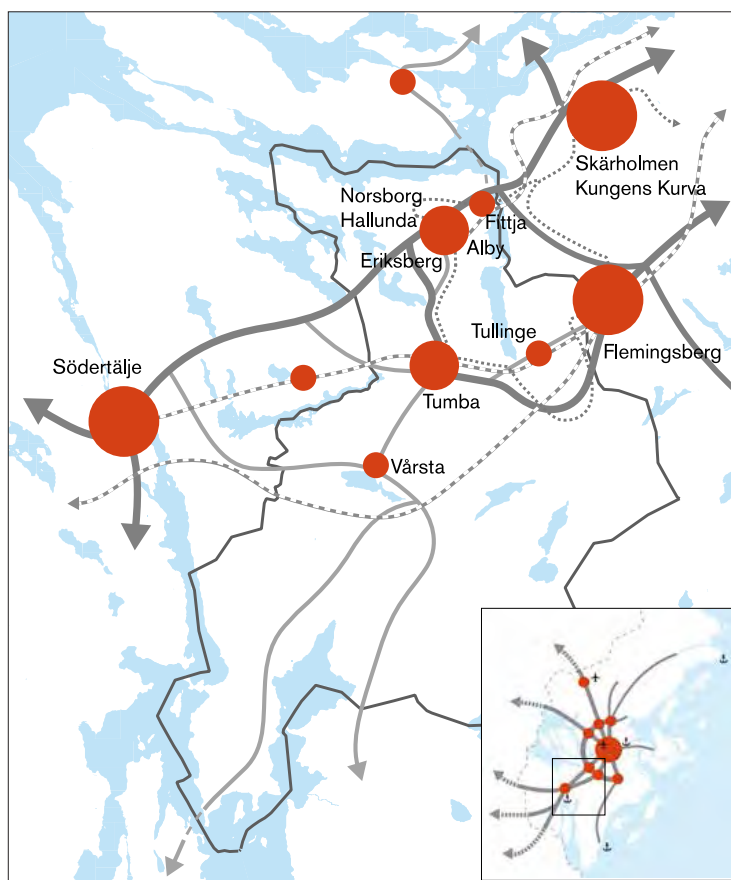
Den här föreslagna övergripande strategin visar Botkyrka kommuns ambitioner men stödjer även regionala intressen och mål.

Viktiga platser

De röda markeringarna är avsedda framtida tyngdpunkter i vår del av Stockholmsregionen. De anger plats för framtida satsningar, koncentration av bebyggelse och befolkning. Markeringarna visar också en önskad tyngdpunkt för gemensamma funktioner, såsom handel, kollektivtrafik, privat och offentlig service. I Botkyrka ser vi att dessa tyngdpunkter är:

- Tumba centrum
- Hallunda centrum, Alby centrum och Eriksbergs verksamhetsområde samt stråket däremellan
- Fittja centrum
- Tullinge centrum
- Vårsta centrum.

2. En sammanhållen och vidgad region

En sammanhållen och vidgad region. Botkyrka behöver starka kopplingar mellan storstadens olika delar för att öka den sociala sammanhållningen och vidga arbetsmarknaden. De röda tyngdpunkterna visar platser för framtida satsningar.

Botkyrka växer och är en del av en stor och växande region. Förbindelserna mellan olika delar inom Botkyrka behöver bli bättre och delarna behöver också få bättre kopplingar till viktiga platser runt om i regionen. Starkare kopplingar är nödvändiga för att stärka den sociala sammanhållningen inom Botkyrka samt för att Botkyrkaborna ska känna sig hemma i storstaden och betraktas som en del av den. Arbetsmarknadens storlek växer genom att Botkyrkaborna får tillgång till fler arbetsplatser och ett större näringsliv får tillgång till Botkyrkabornas kompetenser.

För att tillgodose behovet av starka förbindelser i ett växande Botkyrka och i regionen som helhet, krävs nationella investeringar i vägar och regionala investeringar i kollektivtrafiken i samspel med kommunens investeringar.

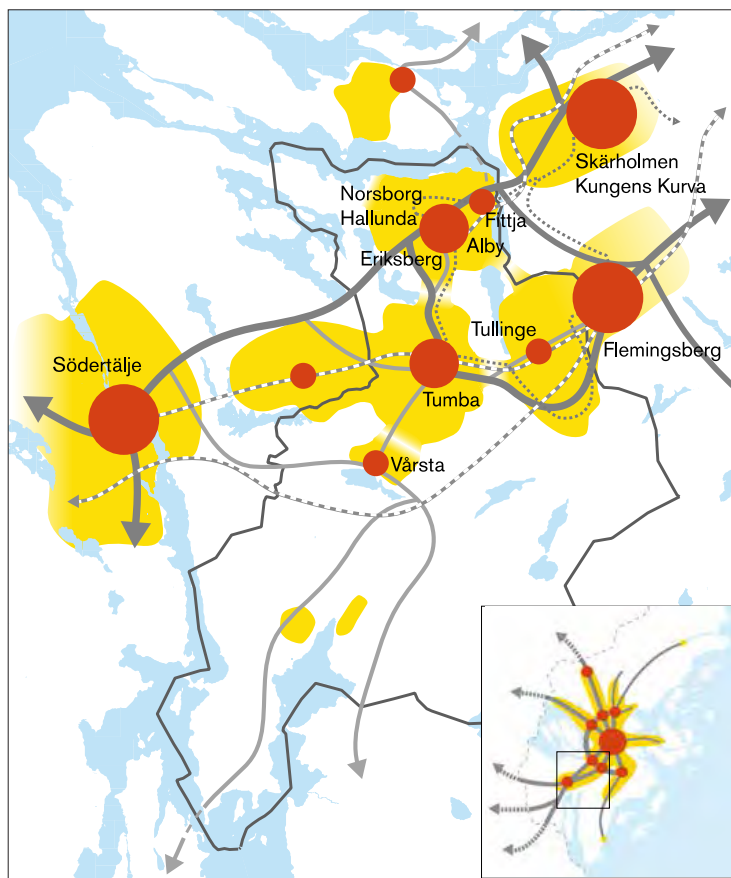
Botkyrka behöver ett system av kapacitetsstarka väg- och spårkopplingar mellan följande tyngdpunkter:

- Tumba
- Tullinge
- Fittja
- Hallunda Alby Eriksberg
- Stockholms innerstad
- Flemingsberg
- Kungens Kurva – Skärholmen
- Södertälje.

Kommunen ser följande behov av infrastruktursatsningar för att långsiktigt tillgodose våra utmaningar:

- Spårväg Syd – ska koppla samman två regionala stads-kärnor
- Spårväg Botkyrka: Flemingsberg–Riksten–Tumba–Alby–Hallunda–Fittja–Masmo
- Ny sträckning av Hågelbyleden och anslutning till E4/E20 i nytt läge
- Förbifart Tullinge
- Förbifart Stockholm
- Pendeltåg från Tumba till Arlanda/Uppsala
- Regionaltåg till Skavsta/Nyköping

3. En resurseffektiv bebyggelsestruktur som är tillgänglig med kollektivtrafik

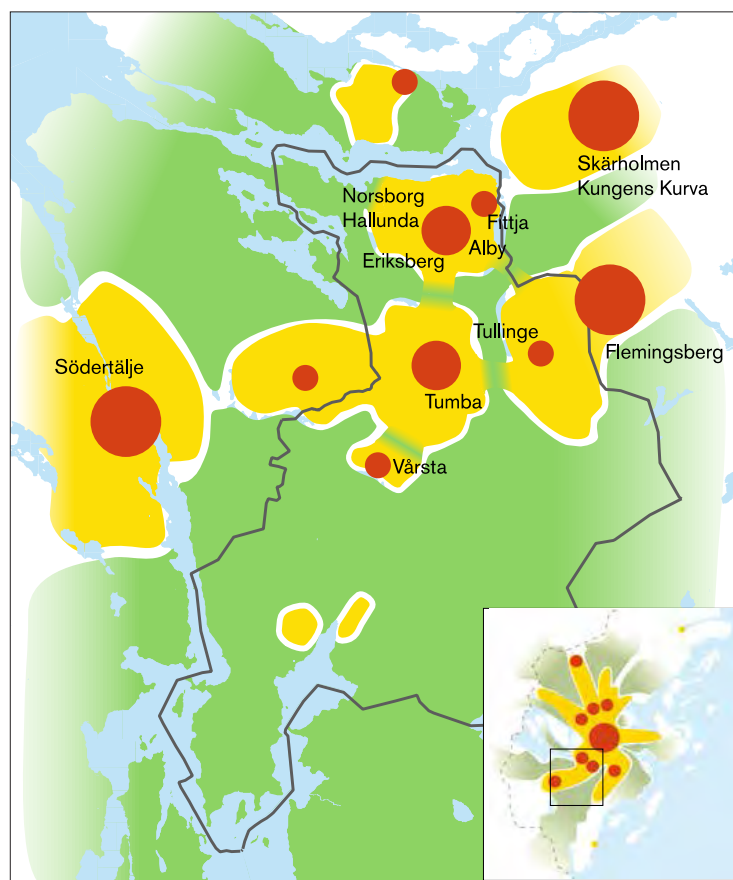
En resurseffektiv bebyggelsestruktur som är tillgänglig med kollektivtrafik. Botkyrka vill bygga i kollektivtrafknära lägen och få fler lägen att bli kollektivtrafknära.

I Botkyrka finns det plats att växa. Ny bebyggelse – bostäder och verksamheter – ska i första hand lokaliseras inom den befintliga stadsbygden eller i direkt anslutning till den. I knutpunkter för kollektivtrafik måste bebyggelsestrukturen ändra karaktär och utvecklas till tätare stadsbygd. Vi ska bygga i kollektivtrafknära lägen och därtill måste vi se till att fler lägen får bra kollektivtrafik. Kollektivtrafiken behöver också bli mer konkurrenskraftig mot bilen.

Vi behöver växa inåt också för att det ska vara lätt att leva klimatsmart, för att hushålla med natur- och jordbruksmark och för att dra nytta av befintliga investeringar i samhällsservice, vägar och fjärrvärme.

4. En tät och upplevelserik stadsmiljö med parker och grönområden

En tät och upplevelserik stadsmiljö med parker och grönområden. Botkyrka vill förtäta och skapa underlag för bättre utbud av service inom det redan bebyggda området.

Vår stadsbyggnadsstrategi är å ena sidan att förtäta och komplettera service och utbud i kollektivtrafiknära lägen. Å andra sidan att skapa mer sammanhängande stadsbygd med en väg- och bebyggelsestruktur som länkar samman stadsdelar med varandra. Vi ska skapa en mer sammanhängande stadsbygd samtidigt som vi säkrar de gröna sambanden.

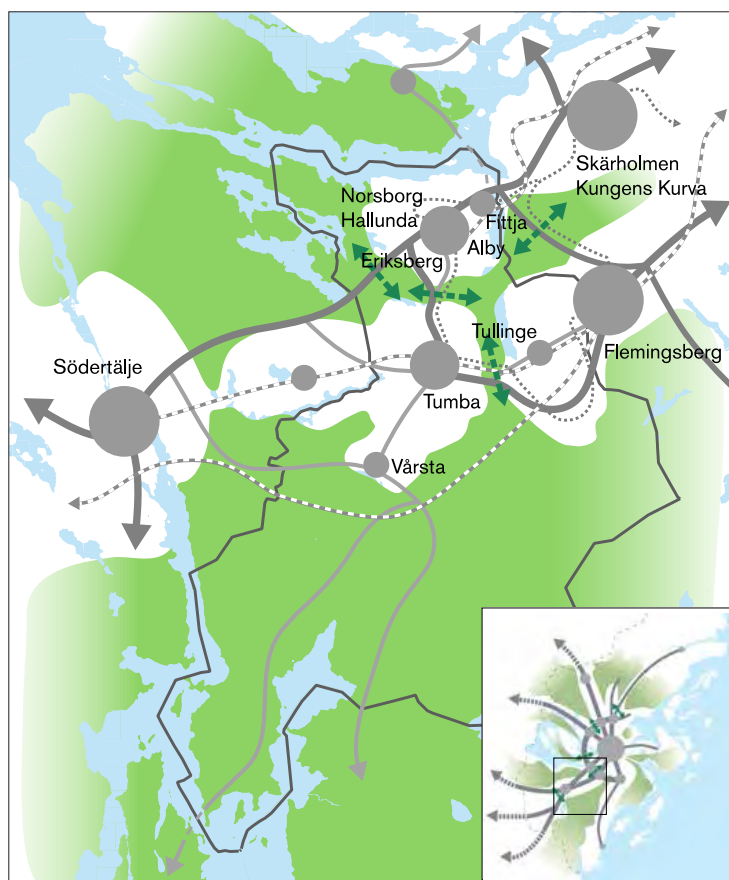
Botkyrkas bebyggda stadsdelar är befolkningsmässigt var och en lika stora som en medelstor svensk kommun men ändå finns plats att växa och vidareutveckla. Befintlig bebyggelse ska förtätas och kompletteras till stadsdelar med större utbud. Fler bostäder och verksamheter skapar underlag för ett större utbud av aktiviteter, service och handel. Alla stadsdelar behöver mötesplatser utomhus och inomhus, kommersiella och icke-kommersiella.

I Botkyrka ska det också vara nära till storstadsnatur. I en attraktiv stadsdel ska det finnas närhet till natur och möjlighet till bostadsnära odling. Det ska finnas parker och gröna promenadstråk i alla stadsdelar. Naturen och jordbruksmarken utanför stadsbygden ska i första hand bevaras oexploaterad.

5. En sammanhängande grönstruktur och tvärförbindelser i transportsystemet

Inom Botkyrkas gränser är det framförallt fyra platser där vi har behovet av att överbygga fysiska barriärer för att stärka gröna samband:

- Över E4/E20
- Över Hågelbyleden
- Över Huddingevägen mellan Tullinge och Tumba
- Över väg 226 mellan Tumba och Vårsta

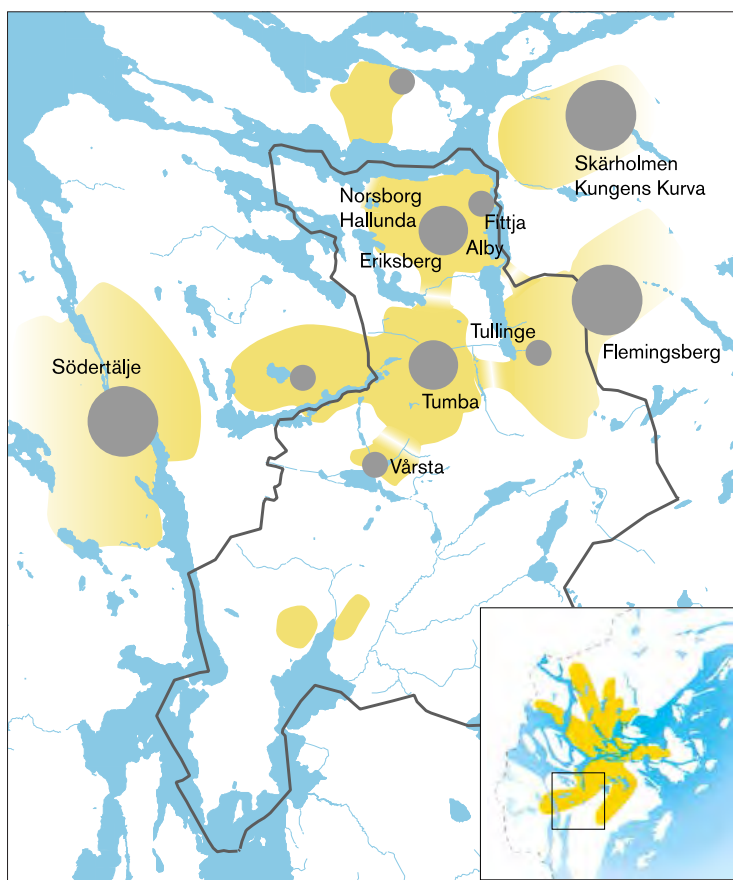
En sammanhängande grönstruktur och tvärförbindelser i transportsystemet. Botkyrka vill spara stora sammanhängande grönområden och samtidigt skapa bra kopplingar mellan storstadens olika delar.

En stor del av Botkyrkas identitet och regionens attraktivitet vilar på tillgången och närheten till storstadsnatur. I Botkyrka finns stora delar av regionens sammanhängande storstadsnära grönområden med tysta partier. Vi vill stärka sambanden mellan olika större grönområden.

Grönstrukturen ska fungera som en plats för aktiviteter eller som en plats att bara vistas i för Botkyrkaborna – det vill säga fylla en social funktion. Den ska också säkerställa biologisk mångfald och klara naturliga tjänster (ekosystemtjänster) som vattenrening och energiproduktion. Våra stora naturområden behöver inte bara bevaras, utan också utvecklas och förbättras.

Botkyrkas attraktivitet som bostadsplats och arbetsplats är samtidigt beroende av bra kopplingar till övriga delar av storstaden och till de regionala stadskärnorna. Botkyrkaborna ska känna sig hemma i storstaden. Vi behöver därför bra tvärförbindelser. Det är en teknisk utmaning att förena behovet av bra kopplingar till övriga delar av storstaden med behovet av att förstärka den sammanhängande grönstrukturen. Vi måste upprätthålla befintliga gröna samband och stärka svaga gröna samband med passager.

6. En robust vattenmiljö i en växande region

En robust vattenmiljö i en växande region. Botkyrka tar ansvar för vattenkvaliteten och vill öka allmänhetens tillgång till stränder. De grå punkterna visar tyngdpunkter för framtida satsningar i bebyggda områden.

Botkyrkas vatten fyller många behov och i takt med att regionens befolkning växer ökar nödvändigheten av att skydda vattnet som ovärderlig resurs. Vattenmiljöerna och stränderna är i första hand artrika ekosystem, som behöver sitt strandskydd. Vi ser också att Botkyrkas vatten har en potential att få en större betydelse för kommunens identitet och attraktivitet. Vi vill därför stärka Botkyrkabornas tillgång till stränderna – främst längs de tätortsnära stränderna. Det ska vara nära till den blåa storstadsnaturen.

Ny bebyggelse vid vatten ska hålla avstånd till stranden, dels för att säkra allmänhetens tillgång till stränder och dels med hänsyn tagen till översvämningsrisken. Därtill är vattnet i kommunen viktigt för stora delar av regionens dricksvattenförsörjning. En växande befolkning och ett varmare framtida klimat utmanar dricksvattenförsörjningen. I Botkyrka ska det vara lätt att leva klimat-smart och vi vill därför avsätta ytterligare två grundvattenskyddsområden för framtida behov – vid Pålalm och i nordvästra delen av kommunen.

PLANERINGSSTRATEGIER FÖR BOTKYRKA

FOTO: KAMILA KRACZKOWSKI

3

I den här delen presenterar vi kommunens fem planeringsstrategier i varsitt avsnitt. De ger uttryck för våra ambitioner och ger riktlinjer för efterföljande planering där nästa steg av olika avvägningar behöver göras.

Leva klimatsmart

Här finns riktlinjer för klimatsmart trafik, bebyggelse, vattenhantering och energiproduktion. Vi vill göra det lätt att åka med kollektivtrafiken, gå och cykla. Vi vill också skydda jordbruksmarken och möjligheten att hitta rent vatten också i framtiden. Vi vill dessutom skapa beredskap för att möta klimatförändringar.

Plats att växa

Här anger vi var, när, hur mycket och på vilket sätt vi vill bygga under de närmaste 30 åren. Vi vill ge plats för 20 000 nya bostäder i redan bebyggda områden, nära kollektivtrafik. Vi vill också skapa möjligheter för 15 000 arbetstillfällen. Det ska finnas en bra blandning av olika bostäder och arbetsplatser i alla stadsdelar.

Hemma i storstaden

Här finns riktlinjer för mötesplatser och infrastrukturkopplingar. Botkyrkaborna ska känna sig hemma i Botkyrka och i storstaden. Därför behövs både bra mötesplatser i Botkyrka och goda förbindelser. Det ska vara lätt att ta sig fram inom Botkyrkas stadsdelar, mellan olika områden i Botkyrka och till viktiga platser i Storstockholm.

Nära till storstadsnatur

Här ger vi vår syn på grönområdets sociala funktion och ger riktlinjer för naturvård och kulturmiljövård. Vi vill göra det lättare att komma ut i naturen för att motionera eller för att uppleva tystnad, avskildhet och lugn. Vi vill bevara stora sammanhängande grönområden.

Utrymme för kreativitet

Här finns riktlinjer för kreativt stadsbyggande och här anger vi hur vi kan tillvarata Botkyrkabornas kreativitet och ge utrymme för företagande. I Botkyrka ska det finnas utrymme för nytänkande, oväntade idéer och olikheter.

LEVA

KLIMATSMART

Planeringsstrategi i korthet – Leva klimatsmart

- Vi ska släppa fram mer bebyggelse i klimatsmarta lägen – nära kollektivtrafik och i lägen som är säkra för översvämningar, ras och skred.
- Fler Botkyrkabor ger underlag för att satsa på kollektivtrafiken.
- Vi bevarar nästan all jordbruksmark.
- Vi ska fortsätta investeringarna i cykelvägnätet.
- Vissa breda vägar ska vi göra om till gator med trottoarer och hastigheter på fotgängarnas och cyklisternas villkor.
- Vi vill att grusåsarna i kommunen används till vattenförsörjning, inte masshantering eller för energiutvinning. Täktverksamhet vill vi därför enbart se fortsätta i Pålamalm.
- Vi vill att klimatsmart fjärrvärme med elproduktion är grunden för vår energiförsörjning.
- Genom att satsa på klimatsmarta alternativ satsar vi också på folkhälsan.

I Botkyrka ska det vara lätt att vara klimatsmart. Därför vill vi underlätta för Botkyrkaborna och andra verksamma här att göra klimatsmarta val. Vårt klimatarbete är uppdelat för att möta två stora utmaningar, människan måste minska, och på sikt upphöra med, aktiviteter som förändrar klimatet och vi måste förbereda oss för de förändringar som ändå kommer.

Vi behöver bygga tätare stadsmiljöer och kunna röra och förflytta oss på mindre resurskrävande sätt. Vi ska skapa bättre förutsättningar för att kunna leva utan bil. Ett av verktygen i det arbetet är övergripande fysisk planering. Här beskriver vi vad vi vill uppnå, varför och hur. Vi har delat in kapitlet i fyra avsnitt: trafik, bebyggelse, vattenhantering och energiproduktion.

Transporter har störst klimatpåverkan

För Stockholmsregionen medför transporterna störst klimatpåverkan. Både personresor och varutransporter ökar år efter år och trenden är att bilandelen ökar. Några orsaker till det växande antalet resor är att:

- befolkningen i regionen ökar
- bostäder och arbetsplatser blir mer utspridda vilket ger fler och längre arbetsresor
- invånarna har fler aktiviteter på fritiden
- kollektivtrafiken i delar av regionen inte är ett tillräckligt attraktivt alternativ till bilen.

Varutransporter med lastbil ökar också. Det beror på ökad konsumtion och större krav på transporternas flexibilitet, men också på att spårssystemet inte har tillräcklig kapacitet för att hantera stora ökningar av godsmängderna.

Kollektivtrafiken har stor betydelse för omställningen till ett klimatsmartare resande. Den behöver bli mer konkurrenskraftig mot privatbilismen. Det är landstinget som planerar kollektivtrafiken. Konkurrensen mellan olika kommuners önskemål om investeringar i kollektivtrafiken ökar.

Jag åker till Tumba kanske en gång om året. Annars åker jag till Skärholmen eller Hallunda eller så stannar jag här.

"Folkhälsopolicy", 2012

Folkhälso- och klimatarbete går hand i hand

Klimatet och folkhälsan går hand i hand:

- gå, cykla, åka kollektivt – är bra för både klimat och hälsa
- luftföroreningar är negativt för hälsan
- extrema väderförändringar som till exempel värmeböljor, stora neder-

bördsmängder, milda vintrar samt högre ozonhalt, leder till fler sjukdoms- och dödsfall.

Kommunens breda folkhälsoarbete syftar till att Botkyrkaborna blir friskare och mår

bättre. Folkhälsoarbetet ska riktas till alla och anpassas i omfattning och utformning så att det når de med störst behov, för att minska skillnader i hälsa mellan olika grupper.

"Cykelplan för Botkyrka Kommun", 2010

Bra förbindelser mellan olika delar av storstaden ger en mer jämlik och jämställd tillgång till staden, eftersom fler kvinnor än män, fler låginkomsttagare än höginkomsttagare, äldre och riktigt unga saknar tillgång till bil.

Ge företräde för kollektivtrafik samt gång- och cykeltrafik inom stadsdelarna

Vi släpper fram mer bebyggelse för att Botkyrkaborna ska kunna få bättre kollektivtrafik. Fler Botkyrkabor ger underlag som gör det möjligt att satsa på tätare kollektivtrafik och bättre tunnelbane- och pendeltågsstationer. Detta kommer att bidra till bättre kollektiva förbindelser mellan Botkyrkas olika delar och med Stockholms innerstad och de tre närmaste regionala stadskärnorna Flemingsberg, Kungens kurva–Skärholmen och Södertälje.

Vi vill också ge företräde för kollektivtrafik samt gång- och cykeltrafik inom stadsdelarna genom att:

- Bygga fler cykelvägar och satsa på attraktiva cykelparkeringar vid knutpunkter för kollektivtrafiken.
- Göra om vissa breda vägar inom stadsbygden till gator med hastigheter och trottoarer på fotgängarnas villkor. På så vis vill vi markera gåendes överordnade roll.
- På kort sikt reservera plats för infartsparkeringar i områden nära pendeltågsstationer, på längre sikt bostadsbebyggelse i kollektivtrafik nära lägen. Vi behöver både förbättrad lokal kollektivtrafik, bättre förutsättningar för cykeltrafik och vi behöver hitta effektivare parkeringslösningar som till exempel parkeringshus.
- Bejaka en utveckling av klimatsmarta och konkurrenskraftiga tåg från Stockholm till södra Sverige och kontinenten. Genom Botkyrka går spår för fjärrtåg. Vid en utbyggnad av höghastighetståg ser kommunen en dragning parallellt med befintliga spår genom Grödinge som en lämplig lösning.

≥ Läs mer om vår trafikstrategi i avsnittet "Hemma i storstaden", på sidan 64, där finns även en cykelstråkskarta.

≥ Läs mer om kreativt stadsbyggande i avsnittet "Utrymme för kreativitet" på sidan 88.

Svaret på många frågor är "Bättre, mer pålitlig och billigare kollektivtrafik".

"Vad skulle krävas för att lämna bilen hemma?"

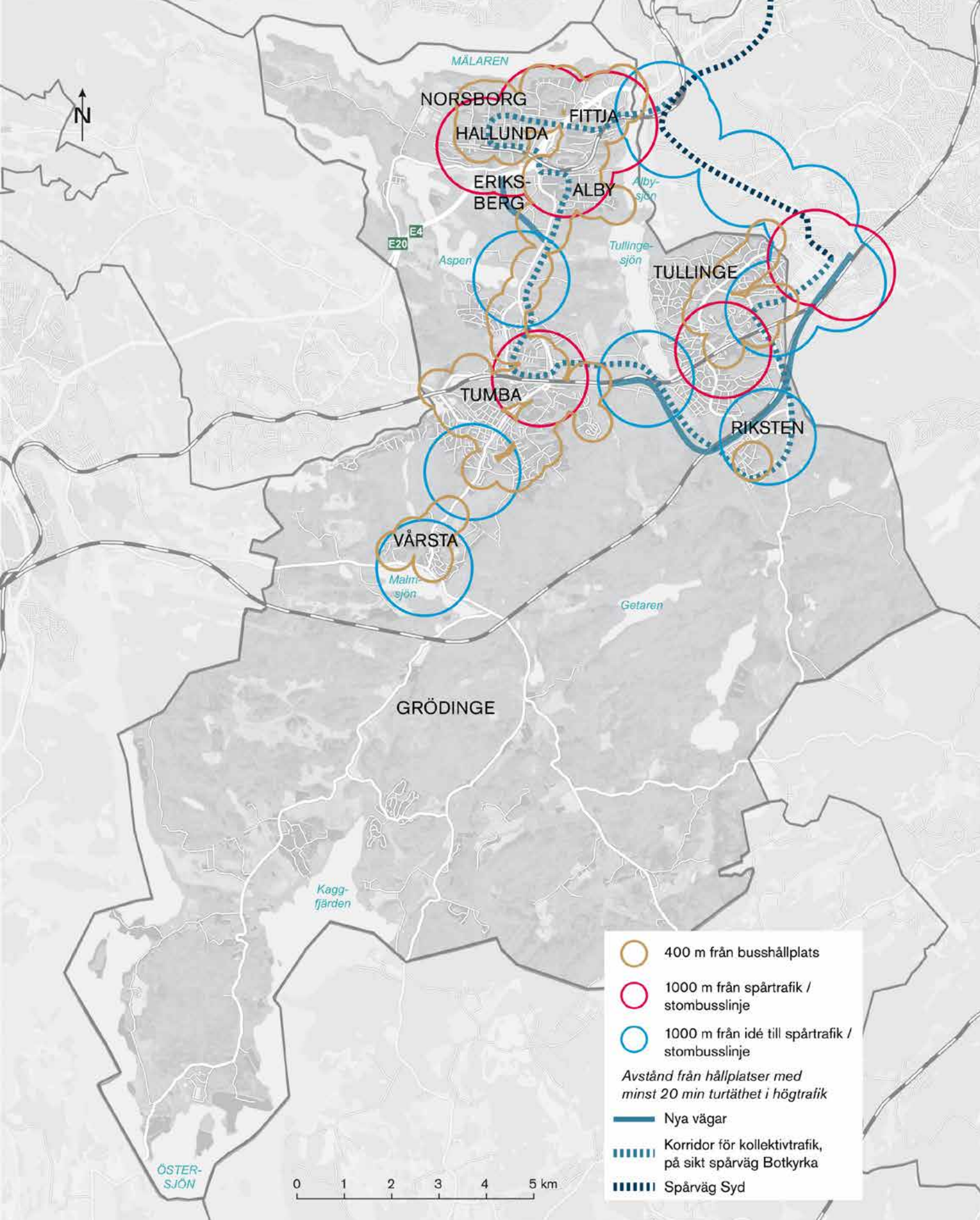
"Vad skulle stärka sammanhållningen mellan olika stadsdelar?"

"Vad förbättrar tillgängligheten till våra naturområden?"

"Vad skulle få dig att ta del av kommunens utbud av aktiviteter?"

Det många Botkyrkabor vill ska bli bättre i Botkyrka är just kollektivtrafiken.

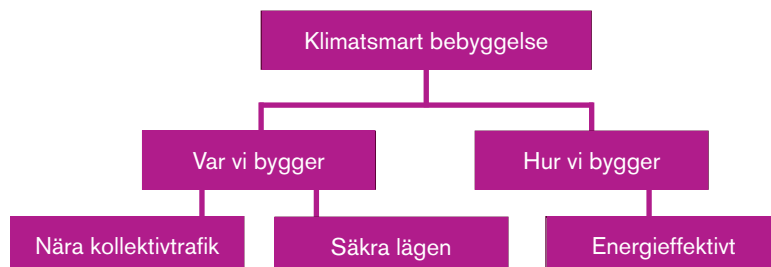
Kollektivtrafiknära lägen. Lägen som idag kan anses vara kollektivtrafiknära och lägen som vi vill ska bli kollektivtrafiknära på sikt.

Koppla ihop norra och södra Botkyrka med bussar som går hela vägen fram och tillbaka mellan norra Botkyrka, Tumba, Tullinge och Huddinge utan byten.

Klimatsmart bebyggelse

Att bygga klimatsmart handlar både om att hitta lämpliga lägen och att bygga energieffektiva hus. Ett klimatsmart läge minskar de boendes klimatpåverkan genom att det är lätt att åka kollektivt eller cykla till affären och förskolan. Det är också ett läge som klarar effekterna av klimatförändringar, till exempel ras, skred och översvämningar.

Bygg och samla utbudet till kollektivtrafknära lägen

Vi koncentrerar ny bebyggelse till redan bebyggda områden och i synnerhet till kollektivtrafknära lägen. I knutpunkter för kollektivtrafik måste bebyggelse-strukturen ändra karaktär och utvecklas till tätare stadsbygd. Att koncentrera ny bebyggelse till redan bebyggda områden är ett sätt att hushålla med natur och jordbruksmarken utanför bebyggelsen. Det är också ett sätt att dra nytta av befintliga investeringar i samhällsservice, vägar och fjärrvärme.

Vi behöver också se till att underlaget för kollektivtrafiken blir större på vissa platser, så att täckningsgraden och turtätheten ökar. Mer bebyggelse med fler medborgare stärker underlaget för ökad turtäthet eller fler linjer.

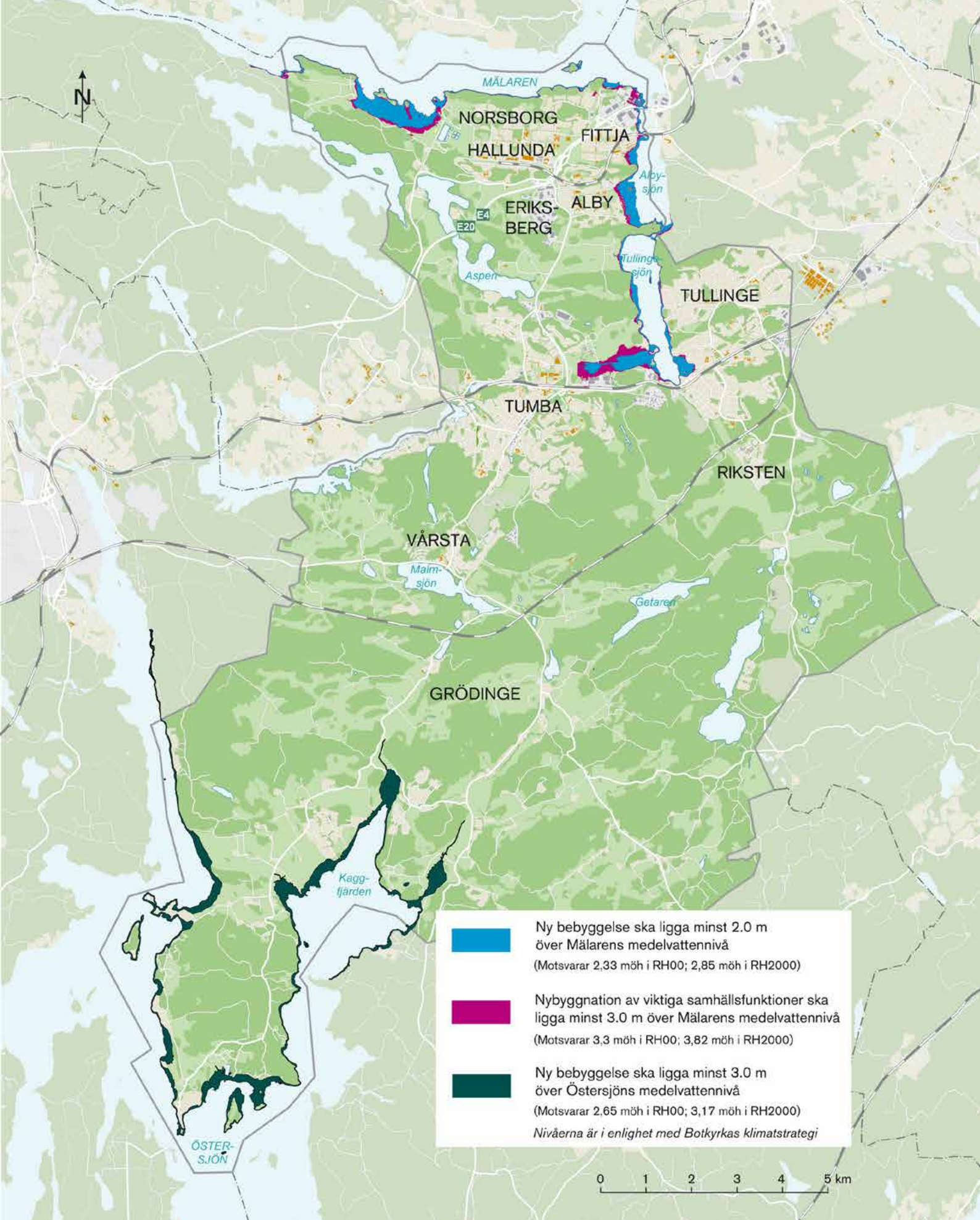
Vi vill inte bara samla bostäder och arbetsplatser utan också affärer och offentlig service till vissa kollektivtrafknära lägen. Det finns både sociala motiv och klimatskäl till strategin att samla utbudet i tyngdpunkter. Bra service vid knutpunkter för kollektivtrafik stärker kollektivtrafikens attraktivitet. Gång- och cykelavstånd till vardagsutbudet minskar vårt bilberoende. Vi vill stärka följande platser i Botkyrka för bebyggelse, kollektivtrafik och service:

- Tumba centrum
- Hallunda centrum, Alby centrum och Eriksbergs verksamhetsområde samt stråket däremellan
- Fittja centrum
- Tullinge centrum
- Vårsta centrum.

≥ Läs mer om vårt stadsbyggande i avsnittet "Plats att växa" sidan 44. Se även markanvändningskarta på sidan 99.

Närhet till upplevelser – klimatsmart

Botkyrka ska erbjuda klimatsmarta storstadsnära upplevelser. Upplevelser är mer klimatsmart än shopping och konsumtion och upplevelser på hemmaplan är mer klimatsmart än resor till fjärran länder. Botkyrka ska erbjuda Botkyrkabor och andra i Stockholmsregionen storstadsnära natur, vacker landsbygd, tysta skogar, härliga bad, cykel- och vandringsleder, skidspår, kaféer och restauranger, utrymme för kreativitet, ett rikt kulturutbud samt annorlunda stadsmiljöer med plats att växa och utrymme för egna odlingar.

Riktlinjer för översvämningsriskområden. Säkerhetsavstånd till stränder för ny bebyggelse 2013. Dessa riktlinjer är viktiga även om kommunen inte har för avsikt att bebygga stränderna. Snarare vill vi stärka Botkyrkabornas tillgång till stränderna då de är en viktig del av den storstadnära naturen.

Genom att bevara plats för matproduktion stödjer vi rätten till mat – en allt svårare utmaning globalt i takt med klimatförändringarna.

Bevara jordbruksmark

Botkyrka kommun vill ta lokalt ansvar för globala utmaningar. Ur ett globalt perspektiv på klimatproblemen behöver man slå vakt om befintlig jordbruksmark, det vill säga plats för matproduktion. Vår huvudsakliga linje är därför att områden som i dag är obebyggda och i synnerhet jordbruksmark i första hand ska bevaras oexploaterade. Särskilt bevarandevärd är åkermarken som klassificerades som värdefull av Länsstyrelsen 1976. I Botkyrka är större delen av åkermarken av klass 4 och 5. Klass 3 är medelförhållandet i länet. De värdefullaste svenska jordarna finns bara i Skåne (klass 8-10).

I kollektivtrafiknära lägen och nära centrala målpunkter kan stadsutveckling väga tyngre än bevarandet av jordbruksmark. Vi ser bara tre platser i kommunen där vi kan överväga bebyggelse på åkermark – området närmast Botkyrka kyrka (klass 4), Lilltumba (klass 3-4) och Hågelby (klass 5). Det mesta av åkermarken, varav de flesta av jordarna är av klass 4 och 5, bevaras.

Säkra avståndet från stränder och beakta risk för ras och skred

I takt med att klimatet förändras ökar risken för översvämningar, högre vattenstånd, ras och skred. När vi planerar för ny bebyggelse ska vi undvika platser med sådana risker. I Botkyrkas klimatstrategi har vi angett säkerhetsavstånd från stränder:

- Ny bebyggelse ska ligga minst 3 meter över Östersjöns medelvattennivå
- Ny bebyggelse ska ligga minst 2 meter över Mälarens medelvattennivå
- Nybyggnation av viktiga samhällsfunktioner ska ligga minst 3 meter över Mälarens medelvattennivå

Kartan på sidan 35 visar var dessa gränser går. På platser där det är ekonomiskt motiverat kan man genom olika tekniska lösningar som exempelvis vallar skapa skydd mot översvämningar.

Kommunen har låtit göra översiktliga utredningar för att hitta områden med stabilitetsproblem i marken. Kartan här intill visar områden med ökad risk för ras och skred samt områden där man ska vara extra aktsam. Dessa områden behöver utredas mer detaljerat vid en förändrad markanvändning.

Klimatsmarta hus och behovet av skugga

Förutom lokalisering handlar klimatsmart bebyggelse också om hur man bygger husen. Botkyrkas ”Riktlinjer för boendeplanering” anger att vi ska bygga energieffektivt med miljövänliga tekniker, material och teknisk försörjning. Vi ska också anpassa byggnaderna till ett förändrat klimat som förväntas bli mer extremt.

Vi behöver å ena sidan minska vår klimatpåverkan genom att dra ner vår energiförbrukning vid uppvärmning av hus, å andra behöver vi också anpassa oss till ett varmare klimat och se till att vi tar hänsyn till kylningsbehovet. Fasader med stora fönster behöver skuggas av trädplanteringar eller annan form av avskärmning från solen.

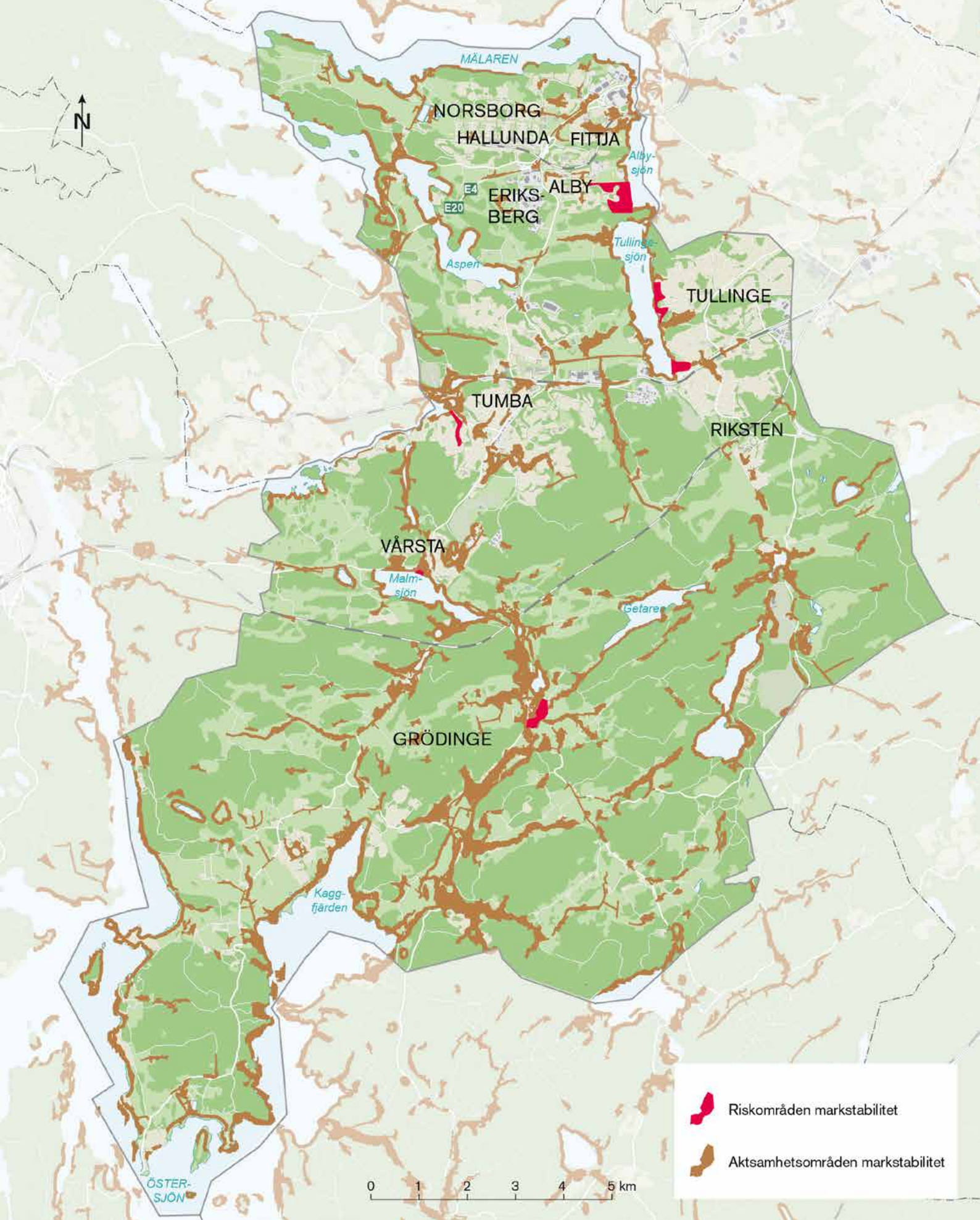
”Klimatstrategi för Botkyrka”, 2009

”Översiktlig klimat- och sårbarhetsanalys Botkyrka”, 2010

”Botkyrkas riktlinjer för boendeplanering”, 2009

Markstabilitet, nuläge. Områden med ökad risk för ras och skred samt områden där man ska vara extra aktsam. Dessa områden behöver utredas mer detaljerat vid en förändrad markanvändning.

Tillgång till rent vatten är en mänsklig rättighet.

Klimatsmart vattenhantering

Botkyrka säkrar dricksvatten

Vi vill säkra dricksvattenförsörjningen i kommunen och regionen. Våra vattentillgångar i kommunen är viktiga för stora delar av regionens dricksvatten-försörjning. En växande befolkning och ett varmare framtida klimat utmanar dricksvattenförsörjningen. Vi upprätthåller därför befintliga vattenskyddsområden och vill avsätta två områden som förslag på nya – dels i nordvästra delen av kommunen, dels vid Pålamalm. De nya skyddsområdena syftar till att skydda grundvattnet. I nordvästra delen av kommunen sammanfaller området med ett befintligt skyddsområde för ytvattentäkt, se kartan här intill.

Två stora grusåsar med isälvsavlagringar löper genom kommunen från norr till söder. Det är två grenar av Uppsalaåsen–Tullingestråket och Uppsalastråket. Förutom att åsarna är geologiskt och biologiskt intressanta är de också viktiga för dricksvattenförsörjningen. Båda stråken innehåller stora grundvattenmagasin som tillhör länets högst prioriterade.

De stora grustillgångarna har inneburit att Botkyrka har försett stora delar av Stockholmsregionen med naturgrus och annan masshantering som återvinning av berg- och schaktmassor. Men detta skadar åsarna och ger dessutom upphov till tung trafik där spill och utsläpp från maskiner riskerar att ge stora skador på grundvattnet. Grusuttag leder också till att åsarna inte längre kan rena vattnet.

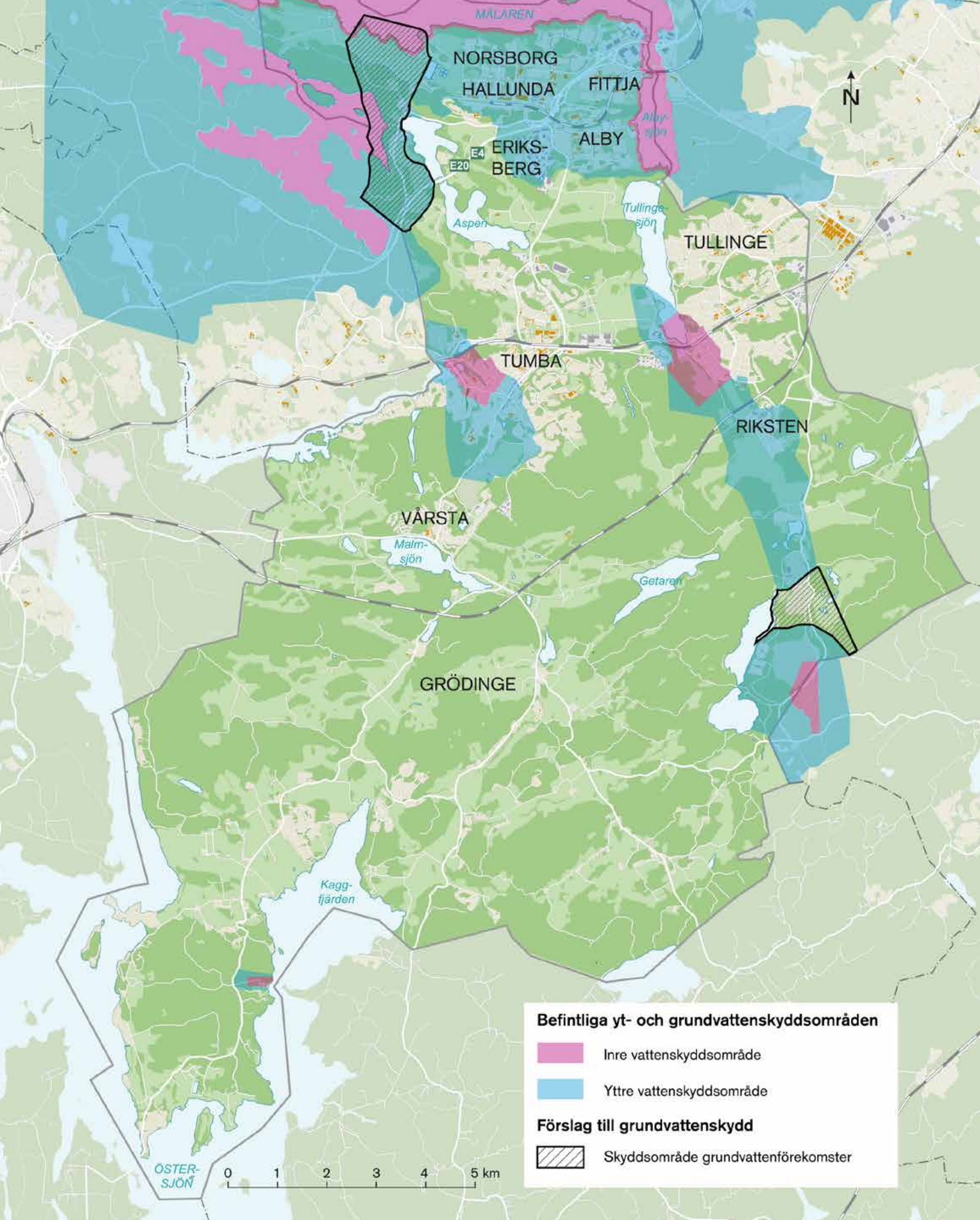
Vi vill minimera grustäkterna och annan masshantering i kommunen, men kommer att behöva en fördjupad planering för detta. Med målet att avveckla samtliga andra grustäkter och platser för masshantering inom kommunen, vill vi koncentrera masshanteringen till Pålamalmsområdet söder om Tullinge och Hanveden. Samtidigt vill vi utöka vattenskyddsområdet på platsen för att få starkare mandat att påverka hur masshanteringen sker i syfte att skydda grundvattenförekomsterna. Masshanteringen kring Pålamalm och Hanveden ska ske på vattnets villkor. Se kartan intill och på sidan 93.

Rätt metod för återställande

Många hotade djur och växtarter trivs i öppna grustäkter. De riskerar att försvinna om tälten fylls med schaktmassor och återplanteras med träd. Därför ska naturen få återta en del av de grustäkter som avvecklas i Botkyrka på sitt sätt och i sin takt.

FOTO: J. BERGSTEN, UPPSALA

Vattenskyddsområden. Befintliga vattenskyddsområden och förslag till fler platser för grundvattenskydd.

Svårt att rena

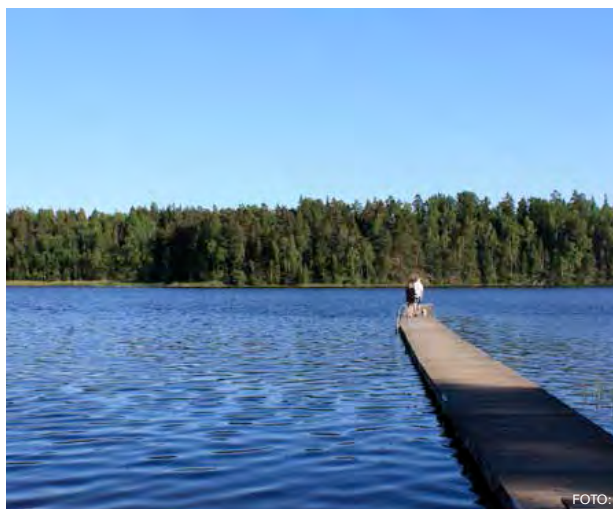
Kommunens stadsbygd är försörjd med kommunalt vatten och avlopp. Däremot ligger många bostäder och verksamheter på Grödingelandet till så att de inte kan anslutas till det kommunala vatten- och avloppssystemet (VA), utan att stora investeringar krävs. Istället måste boende som inte har tillgång till kommunalt VA ha egna vattentäkter och enskilda anläggningar för avlopp. Men många enskilda avloppsanläggningar påverkar sjöar, hav, vattendrag och grundvatten negativt.

Lokal vattenbrist begränsar var man kan bo

I områden med stora grundvattenuttag kan vattennivåerna sjunka och saltvatten tränga in. Risk för saltvatteninträngning finns längs hela havskusten i Botkyrka. I takt med att fler personer bosätter sig här permanent ökar vattenförbrukningen och utsläppen från hushållens avlopp. I det kustnära området där det finns brist på sött grundvatten krävs bygglov eller tillstånd för att borra för enskild brunn.

Vi vill ansluta Kagghamra Sibble och delar av Eldtomta till kommunala ledningar för vatten och avlopp. Vi kommer att vara restriktiva till nya permanenta bostäder och nya fritidshus i områden med risk för vattenbrist.

≥ Läs mer om vår landsbygdsstrategi i avsnittet "Grödinge och övrig landsbygd" på sidan 114.

Fiske vid Uttran och brygga vid Getaren.

Förorenade områden, täkter och masshantering. Kommunen vill att Riksten och Pålamalm ska vara de enda platserna med aktiv täktverksamhet i Botkyrka. I Hanvedsmossen kan även fortsättningsvis masshantering pågå. Kartan visar även av Länsstyrelsen riskklassade förorenade områden. Dessa områden har exempelvis gamla tippar och kan vara industritomer.

"Dagvattenstrategi för Botkyrka kommun", 2012

Ansvar för dagvattnet

En växande befolkning och ett varmare och blötare klimat utmanar inte bara dricksvattenförsörjningen. Det ställer också krav på bättre hantering och rening av dagvatten. Dagvatten kallas det vatten som bildas när snö och regnvatten faller på hårdgjorda ytor som vägar, hustak, parkeringsplatser och liknande. På de flesta platser i kommunens tätbebyggda områden finns ett särskilt ledningsnät för avledning av dagvatten till närliggande vattendrag men dagvattenhanteringen är inte problemfri. Dagvattnet för med sig föroreningar till mark, närliggande vattendrag och grundvatten. En annan utmaning är att mängden dagvatten ökar i takt med att klimatförändringarna ger kraftigare regn och snöfall. Därtill ökar andelen hårdgjorda ytor i Botkyrka i takt med att bebyggelsen växer.

Botkyrka kommun har en dagvattenstrategi. Huvudlinjen är att dagvatten ska tas om hand lokalt och att öppna system ska prioriteras före slutna underjordiska ledningssystem. Vattnet ska renas och återföras till marken på samma plats för att undvika ändrade grundvattenförhållanden. Om detta inte är möjligt ska dagvattnet fördröjas innan det leds bort. På samma sätt ska dammar, diken och ledningsnät för dagvatten dimensioneras och utformas så att de klarar kraftigare nederbörd i framtiden.

För att skydda känsliga sjöar mot föroreningar har vi byggt dagvattendammar för fördröjning och rening och vi avsätter mer mark för detta. Vi ser öppna dagvattensystem som en resurs som berikar stadsmiljön både ekologiskt, socialt och estetiskt. Dessa kan också med fördel förenas med parker och konstillationer. Öppna dagvattenlösningar har också en pedagogisk poäng, eftersom de synliggör vattenprocesserna.

Andelen hårdgjorda ytor inom de bebyggda områdena i vår kommun kommer att öka i takt med att Botkyrka växer och stadsdelarna förtätas. Därför behöver vi slå vakt om gröna ytor. Genom att arbeta med gröna tak, mycket växlighet och grönska, genomsläppliga markytor och andra lösningar i gestaltningen kan de här negativa effekterna av förtätning minskas.

Dagvattenparker i Fittja och Alby

Gräsytorna vid Fittja äng och Alby strand ska förvandlas till dagvattenparker som tjänar flera syften, bland annat att rena dagvatten och vara trevliga platser dit invånare kan gå för att träffas och umgås med familj och vänner.

Parkerna ska utformas med plats för lek och spontanidrott och här kommer invånarna kunna njuta av konst på olika sätt. I parkerna anläggs dagvattendammar och dagvattenstråk som renar smutsigt dagvatten. Genom att skapa dagvattenparkerna ser kommunen till

att inte bidra med föroreningar till Mälarens dricksvattentäkt samtidigt

som invånarna får tillgång till vackra, trygga och intressanta parkområden.

Klimatsmart energiproduktion

Fjärrvärme med biobränsle

Botkyrka har ett mycket väl utbyggt ledningssystem för fjärrvärme. Inriktningen att förtäta stadsbygden skapar mycket bra förutsättningar att använda ledningssystemet effektivare. Fjärrvärmens produceras idag allt mer klimatsmart med förnyelsebara bränslen av olika slag. Produktionen sker i flera stora sammanlänkade fjärrvärmeverk i vår regiondel, bland annat i Fittjaverket i Botkyrka under delar av året. Fjärrvärmebehovet har också gjort det möjligt att samproducera el och värme i fjärrvärmesystemets huvudanläggning, kraftvärmeverket Igelsta i Södertälje.

Utvecklingen går mot allt energieffektivare byggnader och anläggningar, en utveckling som kommer att snabbas på av miljonprogrammets förnyelse. Samtidigt planerar vi för fler bostäder och fler verksamheter och vi räknar med att behovet av fjärrvärmesystemet som helhet kvarstår. Det är viktigt att säkerställa ett så stort fjärrvärmeunderlag som möjligt. Ju mer fjärrvärme man producerar desto mer el av förnyelsebara bränslen kan det bli.

Ny teknik, som utjämnar behovet av värmeproduktion under året, kan innebära behov av färre produktionsanläggningar. Sedan länge används exempelvis Fittja värmeverk bara delar av året.

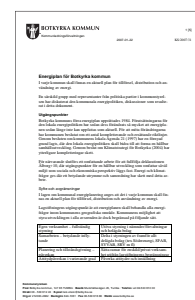
Förnyelsebara energiresurser

Botkyrka har också lokala förnyelsebara energiresurser, även om det är i begränsad omfattning. I första hand handlar det om vind, energigrödor och skogsbränslen samt geoenergi. Det visar den studie, ”Kartläggning av förnyelsebara energiresurser i Botkyrka kommun”, som vi låtit göra.

Vindkraft har begränsade förutsättningar att utvecklas i större skala i Botkyrka. Endast i ett mindre område längst västerut vid kommungränsen mot Södertälje finns plats för mer än ett större vindkraftverk. Lokal vindkraft kan utvecklas i mindre skala och på initiativ från markägare och andra aktörer. Sådana initiativ ska prövas med positiva förtecken när avvägningar behöver göras mot andra intressen.

Energigrödor på odlingsmark är en möjlighet för markägare i Botkyrka och avgörs oftast av prisbilden för jordbruksprodukter. I första hand kommer jordbruksmarken att behövas för matproduktion. Energi från skogsprodukter utnyttjas idag, i samband med normala skötselåtgärder. I större skala är Botkyrkas skogar värdefullast som storstadsnatur – för att upprätthålla och utveckla Botkyrka som en attraktiv plats att bo och leva på.

Geoenergi, uttag av värme och kyla ur berg- och grundvattenmagasin har också en potential. Framför allt gäller detta Botkyrkas grusåsar. Men utnyttjande av grundvatten för energiändamål får inte riskera våra dricksvattenreserver i framför allt grusåsarna.

”Energiplan för Botkyrka kommun”, 2007

”Kartläggning av förnyelsebara energiresurser i Botkyrka kommun”, 2012

Förverkliga idén om en spårväg till Riksten.

PLATS ATT VÄXA

Planeringsstrategi i korthet – Plats att växa

- Vi ska bygga bostäder i redan bebyggda områden, i första hand i bra kollektivtrafiklägen.
- Vi vill i högre grad blanda arbetsplatser och bostäder.
- Följande platser i Botkyrka ska stärkas som tyngdpunkter för bebyggelse, kollektivtrafik, handel och service: Tumba centrum, Hallunda centrum, Alby centrum och Eriksbergs verksamhetsområde samt stråken däremellan, Fittja centrum, Tullinge centrum, Vårsta centrum.
- Vi vill att bostadsbyggandet ska öka. Översiktsplanen ger utrymme för 20 000 nya bostäder.
- Vi vill skapa möjligheter för 15 000 fler arbetstillfällen.
- Fokus under planeringsperioden kommer att ligga på förnyelse av och förtätning i våra miljonprogramsområden.
- Vi strävar efter en mångfald av bostäder i alla stadsdelar både när det gäller upplåtelseform, storlek, utförande och pris.
- När vi förtätar och bygger nytt inom befintliga stadsdelar ska vi passa på att förbättra de fysiska och de sociala kopplingarna mellan olika områden. Vi ska sträva efter ett mer sammanhängande gatunät.

Kommunen välkomnar en växande befolkning och vi vill därför öka takten i bostadsbyggandet. Vi vill också ge plats för fler företag och arbetsplatser. Nya bostäder och arbetsplatser ska medvetet lokaliseras så att vi bygger starkare underlag för kollektivtrafik, service och handel.

Kapitlet är indelat i tre avsnitt. Det första handlar om var Botkyrka ska växa, därefter med hur mycket och i vilken ordning. I det sista stycket hittar du principer för hur och med vilka kvaliteter Botkyrka ska växa.

Plats att växa – var

Kommunen har ett antal övergripande principer som anger var vi vill bygga mer bostäder och verksamheter. Vi sammanfattar dem här. I del fyra, som börjar på sidan 95 – markanvändningsstrategi, finns kartor som översiktligt visar hur vi vill utveckla markanvändningen i olika delar av kommunen.

Vi ska bygga nytt inom våra stadsdelar

Ingen av kommunens stadsdelar är färdigbyggd. I attraktiva städer och delar av städer finns alltid drivkrafter för förnyelse. Vi ska bygga bostäder i redan bebyggda områden, det vill säga förtäta. I första hand genom kompletterings-bebyggelse i kollektivtrafiknära lägen.

Skälen till det är flera. Dels är det ekonomiskt hållbart att utnyttja redan gjorda investeringar i infrastruktur, vatten- och avloppsledning och kommunal service. Dels är det bra ur klimat- och miljöhänseende att bygga i kollektivtrafiknära lägen. En annan fördel är också att nya tillskott kan bidra med förnyelse av våra stora stadsdelar från miljonprogramsåren.

I andra hand ska vi bygga i områden som kan omvandlas från en tidigare användning till en annan. Till exempel kan grustäkter, gamla industriområden eller spårområden bli nya bostadsområden eller promenadstråk.

≥ Läs mer om klimatsmart bebyggelselokalisering i avsnittet "Leva klimatsmart" sidan 34.

"Riktlinjer för boendeplanering", 2009

Att förtäta är bra ur ett folkhälso-perspektiv. Det underlättar så kallad aktiv transport det vill säga att vi går och cyklar mer.

Moderna radhus på Fittjaterassen

Fittjaterassen blev klar 2014. Här finns 62 bostäder, uppdelade i stadsradhus och lägenheter i moderna hus med en spännande arkitektur. Terrassen är stadsdelens första nyproduktionsobjekt som består av bostadsrätter. De nya moderna bostäderna är fördelade på storlekar från 2 rok till 6 rok. Alla bostäderna har en härlig sjöutsikt, egen terrass, trädgård och privat parkering. 90% av bostäderna var sålda efter 90 dagar på bostadsmarknaden.

Mellan husen går en diagonal som består av ett torg, utsiktsplatser,

terrasser och gradänger. På torget kommer ett konstverk att uppföras genom ateljéprogrammet Residence Botkyrka.

I närheten av kvarteret ligger parken Fittja äng där det bland annat finns en badstrand och en idrottsplats, på andra sidan Albysjön finns friluftsområdet Flottsbro med slalomläggning. I kvarterets närhet finns också skola, badhus med gym, Fittja centrum med tunnelbana och Mångkulturellt centrum med bibliotek, utställningshall och kafé.

Bygg P-garage
under jord.

Förtätning sparar sammanhängande natur

Den uppenbara fördelen med att förtäta inom våra redan bebyggda stadsdelar är att sammanhängande storstadsnära natur bevaras. Vi hushåller på så sätt med naturvärden och jordbruksmark. Men förtätning inom våra stadsdelar sker ofrånkomligt på bekostnad av en del gröna ytor inom stadsbygden. Förtätning leder också till att de hårdgjorda ytorna ökar, vilket försvårar dagvattenhanteringen. Men vi vill förtäta på flera sätt. Vissa befintliga hus kan byggas på med fler våningar, vissa överdimensionerade vägar och parkeringar kan minskas ned och ge utrymme för ny bebyggelse. Dåligt använda ytor mellan gata och hus kan användas bättre. Vi vill samtidigt stärka attraktiva parkområden i alla stadsdelar och arbeta aktivt med olika lösningar i gestaltningen som kan minska de negativa miljöeffekterna av förtätning, till exempel gröna tak, mycket växlighet, grönska och genomsläppliga markytor.

≥ Läs mer om storstadsnära natur på sidan 70 och dagvattenhantering på sidan 42.

Bostäder bland arbetsplatser och arbetsplatser bland bostäder

På sidan 93 finns en karta som visar var vi ger utrymme för verksamheter med olika profilering. Utöver de områden som ringas in på kartan välkomnar vi etableringar av ickestörande verksamheter och viss service inom övriga delar av de bebyggda områdena, gärna integrerat med bostäder. Vi vill i högre grad blanda företag, arbetsplatser och bostäder, vilket i sin tur ger bättre underlag för handel, service och rörelser dygnet runt.

Stadsplaneringen har sedan mitten av 1900-talet präglats av separering av bostäder, handel och arbetsplatser. Idag är de flesta arbetsplatser inte längre smutsiga och störande industrier utan tjänsföretag eller mindre hantverksföretag som i många fall utan problem kan lokaliseras tillsammans med bostäder. I kartan på sidan 93 har vi också markerat var vi tror att bostäder med fördel kan tillkomma i befintliga verksamhetsområden. Allt detta bidrar till att möjlighet finns att skapa 15 000 nya arbetstillfällen.

Före

Planen

Under byggtiden

Förtäta överdimensionerade vägar. Vid Sollentuna centrum har kommunen arbetat med att bygga om en bred överdimensionerad väg till en smal gata kantad med trottoarer och bebyggelse. 700 bostäder och stora ytor för verksamhet har man vunnit på detta. Albyvägen, Hågelbyleden mellan Eriksberg och Alby och Hallundavägen är exempel på vägar vi kan studera för förtätning.

Tyngdpunkter för handel, service och kollektivtrafik

Botkyrkas tätbebyggda stadsdelar är befolkningsmässigt var och en lika stora som en medelstor svensk kommun. Det finns därför underlag för en mångfald av bostäder, arbetsplatser och en ökad grad av kommersiell och annan service i varje stadsdel. Vi vill att följande platser i Botkyrka ska stärkas som tyngdpunkter för bebyggelse, kollektivtrafik, handel och service:

- Tumba centrum
- Hallunda centrum, Alby centrum och Eriksbergs verksamhetsområde samt stråken däremellan
- Fittja centrum
- Tullinge centrum
- Vårsta centrum

≥ Se även markanvändningskartan på sidan 99.

När vi bygger bostäder inom dessa tyngdpunkter ska vi ge utrymme för verksamheter i bottenvåningarna. Utöver dessa platser finns närservice i mindre stadsdelscentrum som till exempel Norsborg och Tuna. Skrymmande sällanköpshandel finns och kan utvecklas i Botkyrka handelsplats, Slagsta strand, Eriksberg, längs Dalvägen i Tumba och i Tumba köpcenter. Det är inte aktuellt med några nya stora handelsområden.

Vi vill se investeringar i vår del av storstaden

Flera av våra förtätningsprojekt både förutsätter och ger förutsättningar för nationella och regionala investeringar i vägar och kollektivtrafik.

≥ Läs mer om trafikstrategi på sidorna 32 och 64.

Genom att blanda bostäder och arbetsplatser befolkas områdena under fler timmar på dygnet, vilket skapar mötesplatser och ger trygghet.

"Handelspolicy för Botkyrkas kommun", 2007

Framtid Alby – stadsmiljö i utveckling

Kommunen har tagit fram en ny stadsbyggnadsidé för stadsdelen Alby under 2014. Idén visar hur stadsrummet med bebyggelse, ny som befintlig, allmänna platser, gator och torg stegvis kan förändras under lång tid.

- Några utgångspunkter är:
- Större variation
- Mer dynamisk stadsmiljö
- Ny bebyggelse ska komplettera Alby
- Området kring Subtopia ska utvecklas Albyvägen som en samlande huvudgata med trottoarer
- Grönska blir en av Albys karaktärer
- Alby ska vara en klimatsmart stadsdel
- Intressant och utmanande arkitektur
- Förändringarna ska göra Alby tryggare

ILLUSTRATION: NYRÉNS ARKITEKTKONTOR

Att bygga i kollektivtrafikhäna lägen kräver hänsyn till buller

Botkyrka kommun växer – nya bostäder och mer service efterfrågas samtidigt som vi måste tänka på miljön, invånarnas hälsa och Botkyrkas natur, kultur- och rekreationsvärden. Vi vill prioritera att använda redan i anspråkstagen mark i kollektivtrafikhäna lägen. Detta är lägen som ofta utsatta för buller, men det innebär istället att skog och jordbruksmark kan bevaras i större utsträckning och att våra tysta naturområden blir kvar. På vissa platser i kommunen kan denna inriktning alltså innebära en målkonflikt med buller.

I Stockholmsregionen är buller ett utbrett miljö- och hälsoproblem. Det vi kan göra för att minska bullrets effekter från trafiken är exempelvis att använda tyst asfalt, vallar, överdäckningar, nedgrävningar eller plank. Genom husets placering och utformning med exempelvis skärmar, burspråk och fönster kan bullerutsattheten i utemiljöer också minskas. Ju fler som väljer att åka tystare fordon eller att gå eller cykla bidrar också till tystare miljöer. Idag är fordonstrafiken och järnvägstrafiken de största bullerkällorna i Stockholmsregionen och i Botkyrka. Buller från E4/E20, Dalvägen, Hågelbyleden, Huddingevägen, tunnelbanan, pendeltågen och Grödingebanan, bidrar till att vissa delar av Botkyrkas bebyggda områden är bullerutsatta. Se kartan på nästa sida. Tillfälligt störande buller finns också, till exempel från skytte, motorsport och täktverksamhet. Flera av kommunens täkt- och masshanteringsverksamheter ligger intill tätbebyggda områden. Vi avser att avveckla dessa och det kommer att bidra till bättre ljudmiljö, se även karta på sidan 41.

Riksdagens riktlinjer 2013

Ekvivalent nivå:
medelljudnivå under
en given tidpunkt
Maximalnivå: ljud-
nivån vid en enskild
ljudhändelse

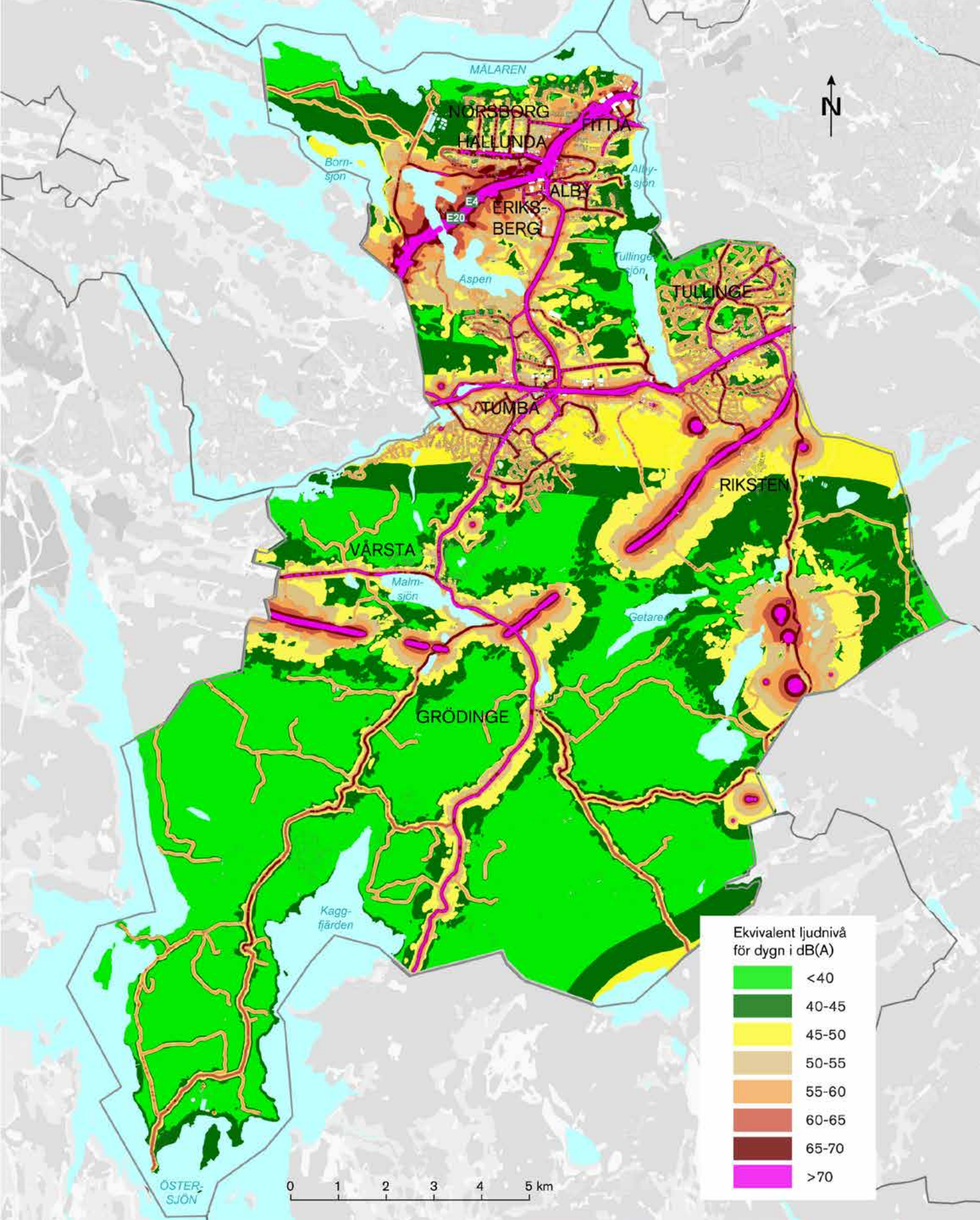
INOMHUS	30 dB(A), ekvivalent nivå
	45 dB(A), maximalnivå nattetid
UTOMHUS VID FASAD	55 dB(A), ekvivalent nivå
UTOMHUS PÅ UTEPLATS	70 dB(A), maximalnivå

Riksdagen har fastställt riktlinjer för trafikbuller som vid nybyggnation inte bör överskridas. I Stockholmsregionen behöver nya bostäder särskilda åtgärder för att ha en bra innemiljö, med det är svårare att klara utomhusnivåerna. Därför tillämpas så kallade avstegsfall, som också kallas Stockholmsmodellen, där bostäder tillåts i lägen där trafikbullret överstiger riktvärdena för buller utomhus. Avstegsfall innebär att bostadshus med en bullrig sida också skall ha tillgång till en ”tyst sida”. Botkyrka kommun kan också komma att behöva tillämpa avstegsfall. Kunskapsläget om buller i relation till stadsutveckling är under utveckling, nya statliga riktlinjer kan komma inom en snar framtid. Buller kommer att behöva studeras närmare i efterföljande planering men vi har tagit fram ett generellt förhållningssätt till buller.

Botkyrkas förhållningssätt till buller:

- Inomhusriktvärden för buller får inte överskridas.
- En så god ljudnivå som möjligt med låga bullernivåer ska alltid eftersträvas.
- Huvudprincipen för avsteg från riktvärden för trafikbuller utomhus kan behöva göras:
 - I områden med tät stadsbygd.
 - I områden med medeltät stadsbygd i kollektivtrafikhäna läge (se karta sidan 33).

Bullerutbredning. Här redovisas sammanlagt buller från väg, järnväg, flyg, industrier och täkter beräknat över ett dygn 2006. I bullerberäkningen ingår inte bullerkällor utanför kommunens gränser och buller från båttrafik inom kommunen. Bullerutbredningen kommer att se annorlunda ut 2040. Botkyrkas målbild är att det exempelvis finns färre täktverksamheter då och att vissa vägar dragits på annat sätt.

Vi ska bygga på bra platser – med tanke på risk och säkerhet

När vi bygger nytt ska det ske på platser som är lämpliga så att människors hälsa inte skadas. Ibland kan platser bli lämpliga att bygga på med hjälp av tekniska åtgärder men det finns platser där det är olämpligt att bygga. Det kan nära vägar och spår där till exempel där farligt gods transporteras, nära kraftledningar eller där farlig verksamhet bedrivs. På kartan intill redovisas förorenade områden som Länsstyrelsen riskklassat. Utöver dessa finns 352 områden som är klassade som ”misstänkt förorenade områden”. De flesta av dessa är inte undersökta men om någon vill detaljplanlägga ett sådant område så sker en utredning av platsen.

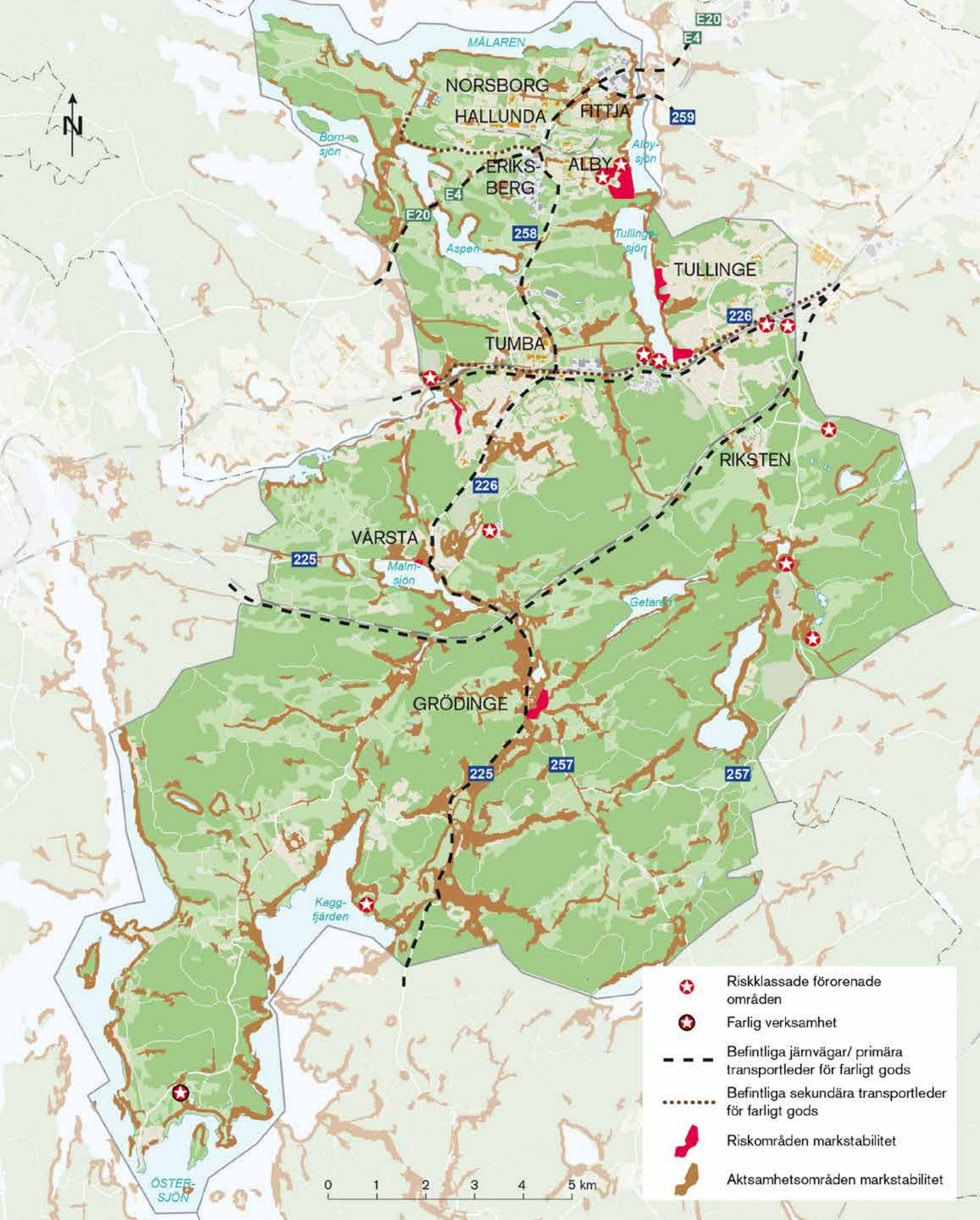
Buller är en konstaterad hälsorisk men i Botkyrka eftersträvar vi att bebyggelsen får så goda ljudnivåer som möjligt, som vi beskrev på föregående uppslag. Under ”Mellankommunala intressen” på sidan 123 kan du läsa mer om sådant som påverkar kommunens risk- och säkerhetsbedömning, exempelvis transportleder för farligt gods och elledningar.

Utöver platser som människan har förorenat finns naturliga ämnen och risker som kan vara en fara för hälsan. I Botkyrkas grusåsar finns radon. Om risk finns för radongas behöver man bygga radonsäkert. I kapitlet om klimatsmart bebyggelse beskriver vi platser i Botkyrka där det finns risk för översvämningar, ras och skred. Där finns också riktlinjer för hur vi ska hantera dessa risker, se sidorna 35 – 37. Kommunen är skyldig att ha kunskap om vilka risker och restriktioner som måste bli beaktade vid planläggning och tillståndsbeslut. Vi har mer detaljerade kartor och ännu fler kartläggningar än vad som redovisas i översiktsplanen.

FOTO: MARIANNE LUNDGREN

Alby Marina.

Förorenade områden, transportleder för farligt gods, risk- och aktsamhetsområden, markstabilitet. I kommunen har vi bra kunskap om vilka risker och restriktioner vi måste beakta vid utvecklingen av en viss plats, kartan visar vissa av dem. Vi har mer detaljerade kartor och ännu fler kartläggningar som behöver beaktas då någon slags ändring planeras av mark- eller vattenanvändningen.

Plats att växa – hur mycket och när

Den långsiktiga boendeplaneringen ska utgå från Botkyrkas läge – som en del av den växande Stockholmsregionen och mittemellan de tre regionala stadskärnorna Flemingsberg, Kungens kurva–Skärholmen och Södertälje.

Bostadsmarknadens utveckling har betydelse för hur framtiden ser ut för befolkning, arbetsmarknad, näringsliv och ekonomisk tillväxt. I bostadsområden kommer kundunderlaget att växa för småhandel och behov skapas för offentlig och kommersiell service. Vi vill även bygga verksamhetsområden, bara i Eriksberg kommer 4000 arbetstillfällen att skapas. Idag vet vi också att många arbetsplatser inte behöver en stor yta att vara på. Enbart 2010-2012 har antalet arbetstillfällen i Botkyrka ökat med närmare 2000 trots att inga ytkrävande företag etablerat sig i kommunen. Med den utveckling vi främjar genom översiktplanen ser vi att möjlighet skapas för nya 15 000 arbetsplatser.

Vi ska göra det möjligt att bygga 20 000 nya bostäder

Antalet nya bostäder ska tillgodose efterfrågan som uppstår på flera sätt. Kommunens nuvarande befolkning ger upphov till fler hushåll genom att ungdomar flyttar hemifrån och genom att antalet hushåll med äldre inte minskar i motsvarande takt. Dessutom finns en efterfrågan från hushåll i andra delar av regionen och från inflyttare till Storstockholm. Mellan åren 2001 och 2011 har det i genomsnitt byggts 240 nya bostäder per år i Botkyrka. Sett över en längre tidsperiod från 1980–2010 är motsvarande siffra 230. Därtill kommer antalet fritidshus som omvandlas till permanenta bostäder. Under de senaste åren ökar befolkningen i snabbare takt än bostadsbyggandet och det gäller både i Botkyrka och i Stockholmsregionen.

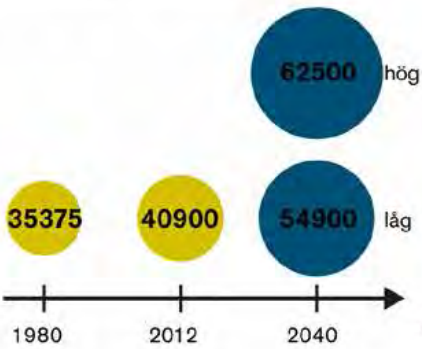
Vi vill att bostadsbyggandet ska öka, till att börja med till 350 nya bostäder per år. Vi ger utrymme för 20 000 nya bostäder under 30 år. Det motsvarar ett genomsnittligt tillskott av 650 bostäder per år. Men kommunen råder inte ensam över genomförandet. Regionala och nationella infrastruktursatsningar, var hushållen efterfrågar bostäder och var byggare och fastighetsbolag är beredda att investera, är andra avgörande faktorer. Mer detaljerad planering av bostadsbyggandet finns i våra ”Riktlinjer för boendeplanering”.

	1980	2010	LÅG 2040 prognos med 350 nya bostäder per år	HÖG 2040 prognos med 650 nya bostäder per år
BEFOLKNING	65 000	82 500	116 500	137 500
ANTAL BOSTÄDER	25 500	33 000	43 000	53 000
GENOMSNTTLIG BEFOLKNINGSÖKNING PER ÅR		+4,2 %	+4,7 %	+6 %
GENOMSNTTLIGT BOSTADSBYGGANDE PER ÅR		230	350	650

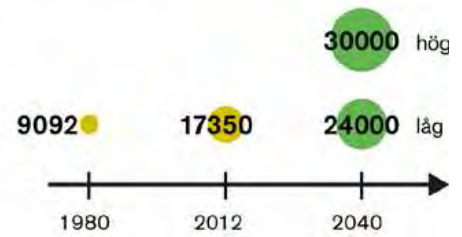
Här intill finns befolkningsprognoser för olika delar av kommunen. Prognoserna visar resultatet av lågt respektive högt bostadsbyggande. De bygger på en uppskattad fördelning av var nya bostäder ska tillkomma.

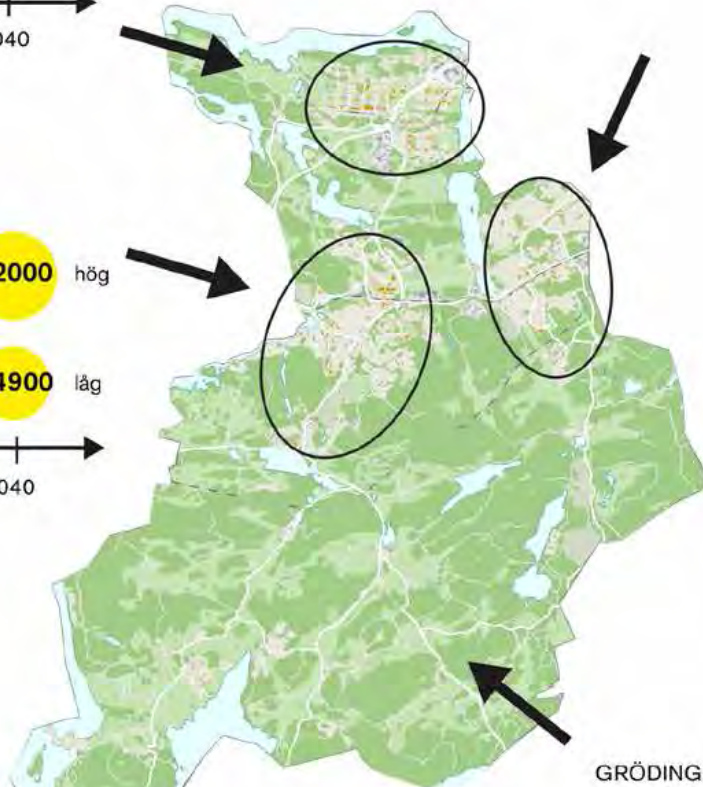
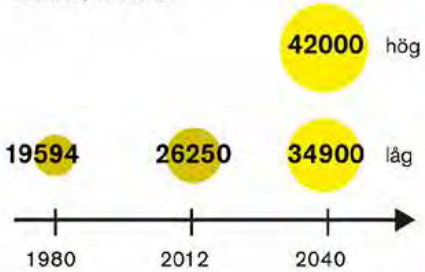
NORSBORG, HALLUNDA
FITTJA, ALBY, ERIKSBERG

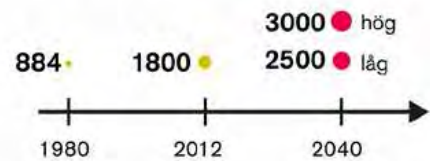
TULLINGE

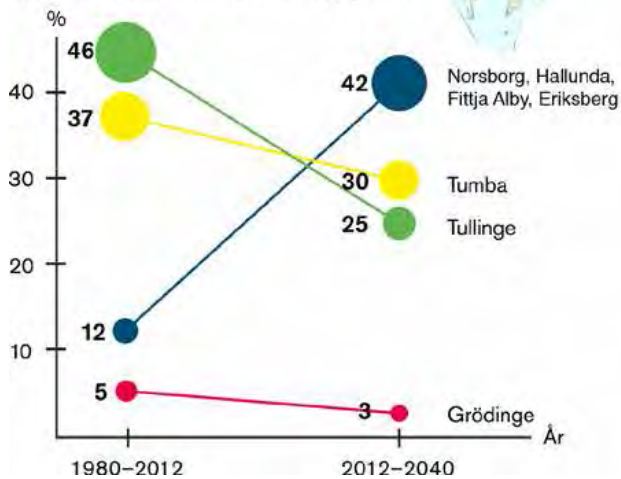
TUMBA, VÅRSTA

GRÖDINGE

Andel av kommunens bostadsbyggande

Befolkningsutveckling per kommunedel med prognos fram till 2040. Befolkningsprognoser för olika delar av kommunen. Prognoserna visar resultatet av lågt respektive högt bostadsbyggande. De bygger på en uppskattad fördelning av var nya bostäder ska tillkomma.

Komplettera och förbättra innan stora satsningar.

Prioriterad ordning för stadsbyggnadsprojekt

Även om vi vill öka vår planeringsberedskap, är den förstås begränsad. Och även om efterfrågan på bostäder är stor, är också den begränsad. I skissen här intill beskriver vi i vilken prioriterad ordning vi vill påbörja våra stora stadsbyggnadsprojekt under de kommande trettio åren. Utöver de större projekten har vi också utrymme för mindre projekt och detaljplaner. Skissen visar i vilken ordning utbyggnaden av olika projekt startar. Den visar inte när projekten slutar. Många projekt, till exempel Alby, förväntas pågå under hela översiktsplanens planperiod.

Fokus under de kommande tjugo åren kommer att ligga på förnyelse och förtätning i våra miljonprogramsområden. Vi vill bredda utbudet av bostäder här och tillföra många fler arbetsplatser. Vi ska utveckla mer levande, attraktiva stadsdelar där människor känner sig hemma och trivs.

Skissen till höger visar prioriterad utbyggnadsordning inom perioden för översiktsplanen, 30 år.

Miljonprogrammets förnyelse – utmaning och möjlighet

Under tio år, 1965–1975, byggdes en miljon nya bostäder i Sverige. Det var en stor satsning för att i ett slag råda bot på bostadsbrist, trångboddhet och dålig bostadsstandard. Efter femtio år är det snart dags att i stor skala rusta upp både bostadshus och hela stadsdelar från den här tiden.

I Botkyrka bor en majoritet av hushållen i stadsdelar från miljonprogrammet. Här behövs renoveringar och ombyggnader men också helt nybyggda bostäder som kompletterar det som redan finns. Men upprustning och förnyelse är dyrt. För att klara detta behöver hushållen i Botkyrka ha möjlighet att arbeta i högre utsträckning – och tjäna mer pengar på sitt arbete. En teknisk upprustning måste gå hand i hand med arbetsmarknadsinsatser och utbildning.

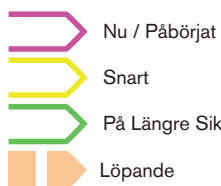
Miljonprogrammets förnyelse innebär stora utmaningar för Botkyrka och Botkyrkaborna. Samtidigt är det också

ett gyllene tillfälle att skapa bättre bostäder och attraktivare stadsdelar.

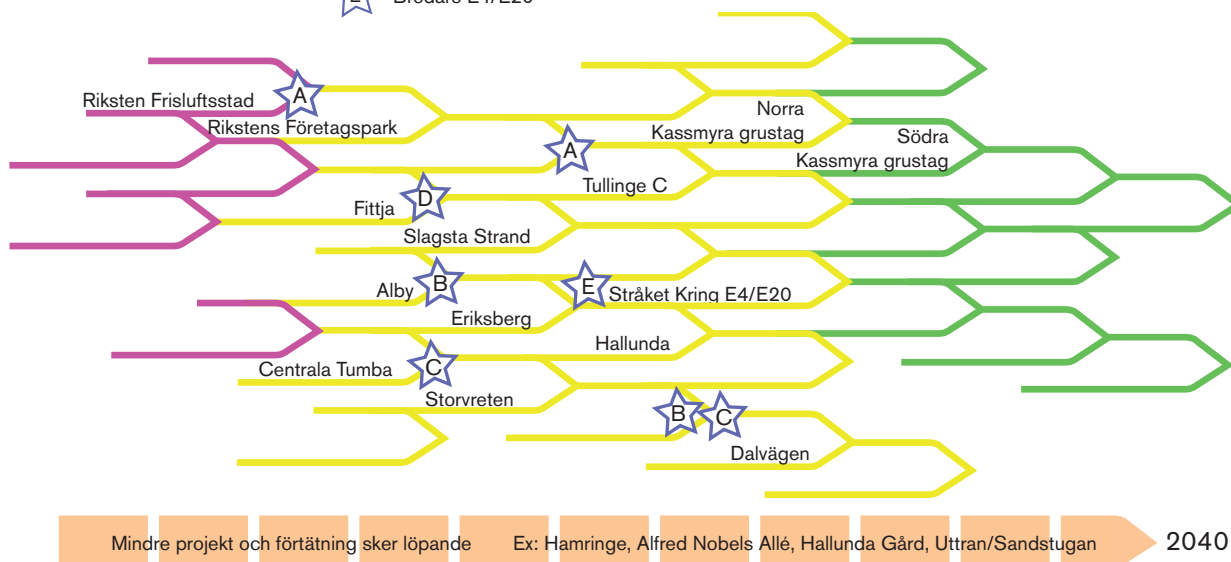

ILLUSTRATION: MYRÉN'S ARKITEKTKONTOR

BYGGSTART

OSÄKERHETER

Rikstens friluftsstad

Rikstens friluftsstad växer fram på den plats där flygflottillen F18 tidigare låg. Det blir en stadsdel med småstads-känsla och med en egen tydlig karaktär. Den direkta närheten till naturen och variationen av byggnadstyper med olika upplåtelseformer sätter sin prägel på området. Här blandas barnfamiljer med äldre invånare och här finns också studenter samt småföretagare. När stadsdelen är färdigbyggd kommer det att finnas cirka 2500 bostäder och flera arbetsplatser. Riksten är naturnära men styrkan ligger också i närheten till arbetsplatserna i den regionala stads kärnan Flemingsberg. I området finns flera förskolor. Grundskolan startade höstterminen 2013. Skolan är planerad med fokus på funktionell arkitektur och klimatsmarta lösningar.

FOTO: LOUISE FOURSSON/STEFAN SOLEMAN

Plats att växa – hur

Det ska finnas valmöjlighet för olika ekonomiska förutsättningar.

Vårt samlade bostadsbestånd ska vara varierat

Det behövs en mångfald av bostäder både beträffande upplåtelseform, storlek, utförande och pris för att matcha olika hushålls sammansättning, levnadsvanor och individuella önskemål. Utbudet av bostäder ska också matcha olika behov och preferenser som man har i olika skeden i livet.

Vi ska eftersträva en mångfald av upplåtelseformer i alla stadsdelar. Det ger variation och skapar förutsättningar för social integration. Genom nyproduktion ska vi prioritera den minst förekommande upplåtelseformen i en stadsdel, även viss omvandling kan bli aktuell.

Fler målgruppsinriktade bostäder

Vi ser behov av fler målgruppsinriktade bostäder. Botkyrka har en ung befolkning och ett bra läge nära universitet och högskola i Flemingsberg. Under de kommande trettio åren ökar andelen äldre i Botkyrka – precis som i hela Storstockholm. Vi vill därför ge plats för fler studentbostäder, trygghetsboenden och seniorboenden. Vi ska också erbjuda funktionella boenden för personer med särskilda behov – i små enheter och integrerat med övrig bostadsbebyggelse.

Bind ihop genom förtätning

Kontakten mellan olika områden är nästan genomgående svag i kommunen. Olika kvarter som ligger nära varandra avståndsmässigt kan vara åtskilda på så vis att gatorna eller gång- och cykelvägarna inte hänger ihop i ett nät. Hela stadsdelar är också åtskilda på motsvarande sätt. De här bristerna påverkar också framkomligheten genom att vägarna inte är gena. Man tvingas ta omvägar för att ta sig fram, vilket i sin tur bidrar till att många väljer att ta bil. Den här fysiska uppdelningen sammanfaller i hög utsträckning med en social uppdelning mellan boende.

Bind ihop olika områden genom förtätning och sammanhängande gatenät.

När vi förtätar och bygger nytt inom stadsdelarna ska vi passa på att förbättra de fysiska och sociala kopplingarna mellan olika områden. Vi ska sträva efter ett sammanhängande gatunät åtminstone för cykel och efter att fler möten ska kunna ske mellan människor med olika bakgrund.

Med förtätning kan två åtskilda områden knytas ihop – fysiskt och socialt. Så har man exempelvis gjort i Norrköping. Se illustration på föregående sida.

Samlande stråk och entréer åt rätt håll

I stora delar av Botkyrkas stadsmiljöer finns resterna kvar från en planering där bilens framkomlighet och trafiksäkerhet stod i centrum. Bilen skulle leda oss fram till en parkering framför entrén till det hus vi skulle besöka, för att sedan snabbt och friktionsfritt ta oss därifrån. Områdena runt kommunalhuset i Tumba och längs Hallundavägen är exempel på sådana platser. Det är platser där man inte på ett optimalt sätt drar nytta av de rörelser av människor som de många skiftande verksamheterna där genererar.

När vi förtätar och bygger nytt ska vi försöka samla privat och offentlig service till samma platser – till tätare noder. Vi ska också mer medvetet rikta byggnadernas entréer för att försöka samla ihop gångflöden. Genom att samla rörelserna till och från olika verksamheter gör vi stadsmiljön livfullare och tryggare. Människor kan då mötas på väg mellan till exempel förskolor, idrottshallar och livsmedelsbutiker.

- ≥ Läs mer om mötesplatser i avsnittet "Hemma i storstaden" på sidan 62.
- ≥ Läs mer om kreativt stadsbyggande i avsnittet "Utrymme för kreativitet" på sidan 88.

Botkyrkabor med funktionsnedsättning har samma rättigheter som andra till ett bra boende. Arkitektur ska ha generella lösningar som fungerar för alla, och ska inte behöva anpassning för vissa grupper.

Entréer vända mot samlande stråk. Kärsdala äldreboende i Tullinge är ett bra exempel med entrén riktad mot stråket mellan Falkbergsskolan, Eklidskolan och centrum.

HEMMA

I STORSTADEN

Planeringsstrategi i korthet – Hemma i storstaden

- Botkyrkaborna behöver känna sig hemma i Botkyrka och samtidigt uppfatta sig och uppfattas som fullvärdiga medborgare i Storstockholm. Botkyrka som plats behöver också uppfattas och utvecklas som en fullvärdig del av huvudstaden.
- Hemkänsla är en individuell upplevelse. Några faktorer som påverkar upplevelsen av hemkänsla är trygghet, status, inflytande, tillit, utbud, civilsamhälle och fysisk omgivning.
- Botkyrka behöver bra mötesplatser där man själv kan bli sedd och se andra. Det ökar tryggheten och den sociala sammanhållningen. Det stärker i sin tur upplevelsen av hemhörighet inte bara i den egna stadsdelen, utan i hela kommunen och hela storstadsregionen.
- Starka väg- och kollektivtrafikkopplingar mellan viktiga tyngdpunkter i Botkyrka och Storstockholm stärker den sociala sammanhållningen och vidgar arbetsmarknaden.
- Botkyrkas behov av ett utvecklat trafiksystem finns på tre nivåer och med olika prioriteringar: 1) Nära behov – inom Botkyrkas stadsdelar och mellan näraliggande områden, 2) Lokala behov – mellan Botkyrkas olika delar, 3) Regionala behov – till viktiga målpunkter i Stockholmsregionen och vidare.
- Klimatpåverkan, trängsel, föroreningar, buller och barriärer talar för behovet av ett effektivare trafiksystem med minskad bilanvändning.

Botkyrkaborna behöver känna sig hemma. Vi ser det som en av de viktigaste utmaningarna för att kunna vrida utvecklingen i en hållbar riktning. Botkyrkaborna behöver känna att Botkyrka är den rätta platsen att bo på, att stanna vid och satsa på. Här i översiktsplanen är vår planeringsstrategi att Botkyrkaborna ska känna sig hemma i storstaden.

Det betyder att Botkyrkaborna både behöver känna sig hemma i ett mer sammanhållet Botkyrka och samtidigt uppfatta sig och uppfattas som fullvärdiga invånare i Storstockholm. Botkyrka som plats behöver också uppfattas och utvecklas som en fullvärdig del av huvudstaden. Det måste finnas bra förutsättningar att röra sig inom sitt närområde, mellan Botkyrkas delar och nå viktiga platser i hela storstadsregionen. Det handlar alltså om både fysiska och sociala aspekter av tillhörighet och sammanhållning. Här i översiktsplanen handlar det om hur fysisk övergripande planering och riktlinjer till efterföljande planering kan stärka hemkänslan.

Det här kapitlet är indelat i tre avsnitt. Det inleds med riktlinjer för hur fysisk planering kan stödja hemkänsla. Därefter följer ett avsnitt om vikten av olika former av mötesplatser. Kapitlet avslutas med ett avsnitt om förutsättningarna att röra sig inom Botkyrka och inom Storstockholm – det vill säga en övergripande trafikstrategi. Det handlar om effektiva infrastrukturkopplingar mellan stadens olika delar – något som stärker den sociala sammanhållningen och vidgar arbetsmarknaden.

Alla, oavsett kön, socioekonomisk bakgrund och funktionsnedsättning, behöver ha tillgång (socialt och fysiskt) till storstadens och samhällets alla arenor – arbetsplatser, utbildning, institutioner. Det stärker den sociala sammanhållningen i regionen.

Inte självklart Botkyrkabo

Unga Botkyrkabor, som vi har talat med då vi arbetade med översiktsplanen, identifierar sig inte i någon stor utsträckning med att vara Botkyrkabo. De ser sig mer som tillhörande en viss kommundel, en viss tunnelbane- eller pendeltågslinje. De är i Huddinge, Skärholmen eller Liljeholmen oftare än i andra delar av Botkyrka. Det visar tydligt att Botkyrka inte är en isolerad plats utan en del av en större stad.

För äldre Botkyrkabor är kopplingen till Storstockholm inte lika given. När äldre Tumbabor och Grödingebor åker "till stan", åker de till Södertälje.

FOTO: JOHANNES LILJESON

Här finns folk från överallt som lyckas samlas trots att man kommer från så splittrade delar av världen. Man känner sig stolt att komma härifrån, det finns något speciellt med Botkyrka som inte andra kommuner har.

Vad är hemkänsla?

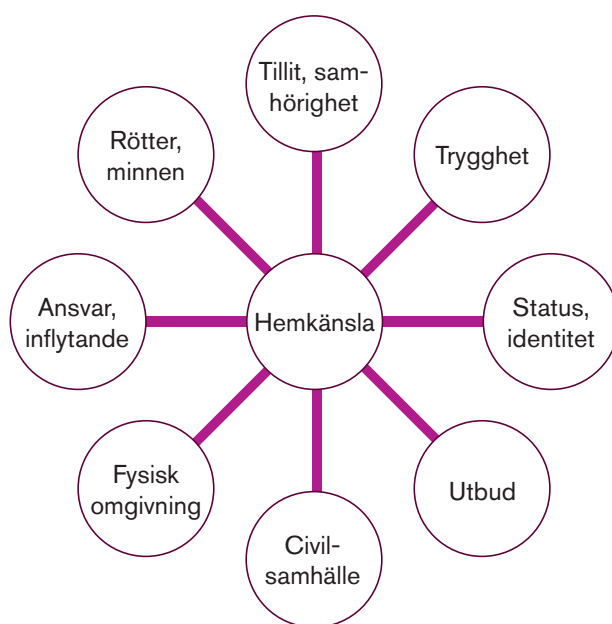
Innebörden av hemkänsla är svår att greppa och till stor utsträckning individuell. Hemkänsla upplevs olika för olika människor – vad som är viktigt för en person saknar betydelse för någon annan. Släkt i närheten, bra skolor, sus i träden eller nära till bussen. Det är också så att hemkänsla får olika innebörd beroende på om man tänker på sitt hem, sin stadsdel, sin kommun eller på Storstockholm.

Trots att hemkänsla upplevs olika för olika människor, kan man hitta flera faktorer som påverkar upplevelsen av hemkänsla. Illustrationen nedan fångar några av dessa faktorer.

Vi kan konstatera att kommunen som organisation på ett eller annat sätt påverkar var och en av dessa faktorer – troligen mer på andra sätt än genom fysisk planering. Den fysiska platsen är en ram för livet i staden. Men hur vi utvecklar platsen som helhet – bostäder, vägar, offentliga miljöer – påverkar också upplevelsen av hemkänsla. I tabellen går vi igenom faktorerna och tydliggör hur vi ser att efterföljande fysisk planering och förvaltning ska stärka hemkänslan.

Att ha en bostad och att känna sig hemma och trygg är en grundläggande förutsättning för social hållbar utveckling.

Det är något speciellt med Botkyrka

När vi inledde arbetet med en ny översiktsplan fick flera Botkyrkabor frågan vad som gör Botkyrka unikt. I grupp har Botkyrkabor suttit ned och diskuterat detta. Gruppernas svar är mycket lika, nämligen att Botkyrka är en mångkulturell kommun med en unik blandning av människor, natur och betong. Atmosfären – att det är något speciellt med Botkyrka och de som bor här är en återkommande beskrivning. Likaså att det är en kulturrik plats.

Här är några citat:

"Att vi är en mångkulturell kommun, man kan hitta folk från överallt i världen. Atmosfären i Botkyrka, samarbetet är inte som i andra kommuner."

"I förorterna skapas bra musik som alla gillar – artisterna kommer härifrån. Labyrinth, Mohombi, Darin, Dogge."

"Stora kontraster! Det finns skog och sen en massa hus och sen skog igen."

"Botkyrka har lite av allt och att det är det som gör kommunen unik."

FAKTOR SOM PÅVERKAR UPPLEVELSE AV HEMKÄNSLA	HUR FYSISK ÖVERSIKTLIG PLANERING ELLER RIKTLINJER FÖR EFTERFÖLJANDE PLANERING STÄRKER FAKTORERNA – SAMT VAR I ÖVERSIKTSPLANEN VI TAR UPP DET.
TILLIT, SAMHÖRIGHET	<p>"Att lita på andra, att känna förtroende för andra och att kunna bygga relationer till andra"</p> <ul style="list-style-type: none"> - Skapa bra mötesplatser, se sidan 62. - Blanda bostäder och arbetsplatser, se sidan 46 och 93. - Ge utrymme för fler arbetsplatser, se sidan 46 och 92.
TRYGGHET	<p>"Att kunna slappna av och känna sig trygg på en plats"</p> <ul style="list-style-type: none"> - Samlande stråk, se sidan 57. - Blanda bostäder och arbetsplatser, se sidan 46 och 93.
STATUS, IDENTITET	<p>"Att platsen och människorna som bor där har en status som motsvarar ens självbild"</p> <ul style="list-style-type: none"> - Spännande samtida arkitektur och kreativ stadsbyggnad, se sidorna 88-90. - Varierat bostadsutbud och blandande upplåtelseformer, se sidan 56. - Skapa bra mötesplatser, se sidan 62.
UTBUD	<p>"Att platsen kan erbjuda ett utbud som efterfrågas. Utbud i termer av natur, kultur, privat och offentlig service etc"</p> <ul style="list-style-type: none"> - Strategier för fler Botkyrkabor och därmed större underlag, se sidan 52. - Utpekade tyngdpunkter för handel, service och kollektivtrafik, se sidan 22, 34, 47 och 91. - Storstadsnära natur och bättre tillgång till stränder, se sidan 70ff och 76. - Utrymme för evenemang och festivaler, se sidan 63. - Spontanidrott och parker, se sidan 72 och 89.
CIVILSAMHÄLLE	<p>"Att det finns ett socialt kitt som bär upp föreningsliv, värderingar och som känner ett engagemang för platsen och de boende"</p> <ul style="list-style-type: none"> - Varierat bostadsutbud och blandande upplåtelseformer, se sidan 56. - Skapa bra mötesplatser, se sidan 62.
FYSISK OMGIVNING	<p>"Platsens läge och tillgänglighet, offentliga platsers utformning, arkitektur"</p> <ul style="list-style-type: none"> - Sammanhängande gatustruktur, se sidan 56. - Starka väg- och kollektivtrafikkopplingar mellan viktiga tyngdpunkter i Botkyrka och Storstockholm, se sidan 23, 32 och 64. - Spännande samtida arkitektur och kreativ stadsbyggnad, se sidan 88 och 90.
ANSVAR, INFLYTANDE	<p>"Att känna ansvar för platsen, att ges möjlighet att påverka platsen"</p> <ul style="list-style-type: none"> - Utrymme för Botkyrkabornas idéer, se sidan 86. - Planera i dialog, se sidan 86.
RÖTTER, MINNEN	<p>"Att ha rötter, minnen och band till en plats eller till de som bor där"</p> <ul style="list-style-type: none"> - Föränderliga kulturmiljöer, nytt och gammalt sida vid sida, se sidan 78. - Varierat bostadsutbud och blandande upplåtelseformer, se sidan 56.

Vardagliga möjligheter till möten mellan människor med olika bakgrund ger ökad tillit och bidrar till ökad känsla av trygghet och social sammanhållning.

"Strategi för ett interkulturellt Botkyrka", 2010

I Botkyrka är det fotbollsplaner eller idrottsplatserna man träffas på.

Vikten av bra mötesplatser

Varierande mötesplatser är betydelsefulla, särskilt i en kommun och en region vars befolkning ökar och i stadsdelar som förtätas med mer bebyggelse. Vid en bra mötesplats kan man själv bli sedd och se andra, stanna och prata med någon eller bara kolla in folk. Det ökar tryggheten och den sociala sammanhållningen. Bra mötesplatser kan bidra till att människor med olika bakgrund överhuvudtaget träffas, vilket förstås är en förutsättning för att man får förtroende för varandra och kan bygga relationer till andra. Fler vardagliga möjligheter till möten minskar på så sätt den mentala och sociala distansen mellan invånare. Ytterst bidrar mötesplatser till ökad tillit och samhörighet, vilket i sin tur stärker upplevelsen av hemhörighet inte bara i den egna stadsdelen, utan i hela kommunen och hela storstadsregionen. Tillit är också en förutsättning i mer formella relationer som affärsuppbyggnader.

Sammanbindande och överbyggande mötesplatser

Det finns olika typer av mötesplatser. Sammanbindande mötesplatser lockar folk som har något särskilt gemensamt – till exempel träffas sportintresserade på idrottsplatsen och vid kolonilotterna träffas personer som är intresserade av trädgårdsodling. Positivt med sammanbindande mötesplatser är att man träffas genom ett visst intresse snarare än genom yrkestillhörighet, boendeform eller inkomstnivå. Överbyggande mötesplatser lockar till möten mellan människor med olika bakgrund, kön eller ålder. Typiska överbyggande mötesplatser är centrum, torg och knutpunkter för kollektivtrafik. Ica Maxi i Eriksberg brukar lyftas som exempel på den bästa mötesplatsen i Botkyrka och IKEA i Kungens Kurva som den bästa i Storstockholm – här träffas alla. Botkyrka ska erbjuda både sammanbindande och överbyggande mötesplatser.

Vi ska skapa olika typer av mötesplatser

Efterföljande planering tillsammans med annan kommunal verksamhet ska säkra att Botkyrka kan erbjuda en variation av mötesplatser. Utbudet av mötesplatser ska vara rikt i varje stadsdel och mötesplatserna i de olika stadsdelarna ska komplettera varandra.

FOTO: CALLIUS/ONE EYED INK

FOTO: CALLIUS/ONE EYED INK

Alby centrum och Tumba centrum.